

PS-2018

Skonsolidowany
raport finansowy

Spis treści

1.	Informacje ogólne	5
1.1.	Informacje o grupie kapitałowej.....	5
1.1.1.	Informacje o jednostce dominującej	5
1.1.2.	Przedmiot działalności jednostki dominującej oraz grupy kapitałowej.....	5
1.1.3.	Skład grupy kapitałowej	5
1.1.4.	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	9
2.	Informacje o podstawie sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, walucie sprawozdawczej oraz zastosowanym poziomie zaokrągleń	10
2.1.	Podstawa sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	10
2.2.	Zastosowane Międzynarodowe Standardy Rachunkowości Finansowej	10
2.3.	Waluta sprawozdawcza i funkcjonalna oraz zastosowany poziom zaokrągleń.....	12
2.4.	Czas trwania działalności grupy	12
2.5.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
3.	Skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej Apator	13
3.1.	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	13
3.2.	Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	15
3.3.	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	17
3.4.	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	21
4.	Stosowane zasady rachunkowości	22
4.1.	Podstawa sporządzenia (zasady ogólne)	22
4.2.	Konsolidacja	22
4.2.1.	Zasady konsolidacji	22
4.2.2.	Inwestycje w podmioty wspólnie kontrolowane	23
4.2.3.	Wartość firmy	23
4.3.	Szczegółowe zasady wyceny aktywów i pasywów stosowane w grupie kapitałowej.....	23
4.3.1.	Wartości niematerialne	23
4.3.2.	Rzeczowe aktywa trwałe	24
4.3.3.	Leasing	25
4.3.4.	Nieruchomości inwestycyjne.....	25
4.3.5.	Aktywa trwałe i grupy aktywów netto przeznaczone do zbycia.....	25
4.3.6.	Zapasy	26
4.3.7.	Koszty finansowania zewnętrznego.....	26
4.3.8.	Dotacje rządowe	26
4.3.9.	Instrumenty finansowe	26
4.3.10.	Rezerwy.....	30

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 2 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

4.3.11. Świadczenia pracownicze.....	30
4.3.12. Przychody	31
4.3.13. Transakcje w walutach obcych	32
4.3.14. Podatki.....	32
4.3.15. Ulga strefowa wynikająca z prowadzenia działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej	33
4.3.16. Kapitały własne.....	33
5. Raportowanie segmentów działalności	34
6. Podstawowe osądy i podstawy szacowania niepewności	34
7. Informacja dotycząca sezonowości działalności	35
8. Noty objaśniające do sprawozdania finansowego	36
8.1. Segmenty operacyjne	36
8.2. Informacje geograficzne	37
8.3. Wartości niematerialne.....	37
8.4. Wartość firmy jednostek zależnych.....	40
8.5. Rzeczowe aktywa trwałe	41
8.6. Nieruchomości inwestycyjne	44
8.7. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych	45
8.8. Pozostałe aktywa finansowe	46
8.9. Zapasy.....	47
8.10. Należności handlowe oraz pozostałe należności.....	48
8.11. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	49
8.12. Pożyczki udzielone.....	49
8.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	49
8.14. Rozliczenia międzyokresowe	50
8.15. Kapitał podstawowy	50
8.16. Pozostałe kapitały	51
8.17. Udziały niesprawujące kontroli.....	52
8.18. Kredyty i pożyczki	53
8.19. Rezerwy na zobowiązania	59
8.20. Zobowiązania	62
8.21. Podatek dochodowy.....	62
8.22. Koszty rodzajowe	64
8.23. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	64
8.24. Przychody i koszty finansowe	65
8.25. Działalność zaniechana	66
8.26. Objasnienia dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych.....	66

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 3 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.27. Kontrakty długoterminowe.....	69
8.28. Leasing finansowy.....	70
8.29. Przyszłe płatności z tytułu leasingu operacyjnego nieujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	71
8.30. Instrumenty finansowe	71
8.31. Pochodne instrumenty finansowe, rachunkowość zabezpieczeń.....	73
8.33. Zakup jednostek zależnych.....	80
8.34. Informacje na temat podmiotów powiązanych	80
8.35. Pozycje warunkowe i pozostałe pozycje nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	82
8.36. Struktura zatrudnienia	83
8.37. Wysokość wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego ...	83
8.38. Zdarzenia po dniu bilansowym.....	84
9. Podpisy	85

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 4 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

1. Informacje ogólne

1.1. Informacje o grupie kapitałowej

Grupa kapitałowa Apator składa się z jednostki dominującej Apator S.A. oraz jej spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych oraz współzależnych.

1.1.1. Informacje o jednostce dominującej

Jednostka dominująca Apator Spółka Akcyjna z siedzibą w Toruniu (ul. Gdańska 4a lok C4) została utworzona przez pracowników zlikwidowanego przedsiębiorstwa państwowego działającego pod nazwą Pomorskie Zakłady Aparatury Elektrycznej Apator w Toruniu. Rejestracja w Sądzie Rejonowym w Toruniu V Wydział Gospodarczy nastąpiła w dniu 14 stycznia 1993 roku pod numerem RHB 1364. W dniu 24 października 2001 roku dokonano wpisu do Rejestru Przedsiębiorców Sądu Rejonowego w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000056456. Jednostka dominująca prowadzi działalność na terytorium Polski na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych.

1.1.2. Przedmiot działalności jednostki dominującej oraz grupy kapitałowej

Zgodnie ze statutem jednostki dominującej, podstawowym przedmiotem działalności jest działalność produkcyjna i usługowa w zakresie aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej oraz sprzedaż aparatury i systemów pomiarowych. Akcje APATOR S.A. notowane są na rynku podstawowym – sektor według klasyfikacji GPW w Warszawie „przemysł elektromaszynowy”.

Jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej skupione są generalnie wokół działalności związanej z produkcją i sprzedażą instrumentów i przyrządów pomiarowych, aparatury kontrolno-pomiarowej, rozdzielczej i sterowniczej, systemów informatycznych klasy SCADA oraz współpracujących z nimi urządzeń telemechaniki, zabezpieczeń oraz innych urządzeń sieciowych dla systemów rozproszonych, zapewniających możliwość zdalnego sterowania i nadzoru sieci elektroenergetycznej w pełnym zakresie napięć oraz urządzeń odczytujących i transmitujących dane.

1.1.3. Skład grupy kapitałowej

W skład grupy kapitałowej Apator w 2018 roku wchodził Apator S.A. oraz następujące spółki zależne:

Apator Control Sp. z o.o. (Toruń) – zależna od Apator S.A.

Apator Mining Sp. z o.o. (Katowice) – zależna od Apator S.A.

FAP Pafal S.A. (Świdnica) – zależna od Apator S.A.

Apator Metrix S.A. (Tczew) – zależna od Apator S.A.

Apator GmbH (Berlin, Niemcy) – zależna od Apator S.A.

Apator Rector Sp. z o.o. (Zielona Góra) – zależna od Apator S.A.

Apator Powogaz S.A. (Poznań) – zależna od Apator S.A.

Apator Elkomtech S.A. (Łódź) – zależna od Apator S.A.

Apator Telemetry Sp. z o.o. (Słupsk) – zależna od Apator Powogaz S.A.

Apator Metroteks TOV (Kijów, Ukraina) – zależna od Apator Powogaz S.A.

Apator Metra s.r.o. (Sumperek, Czechy) – zależna od Apator Powogaz S.A.

Apator Miitors ApS. (Aarhus, Dania) – zależna od Apator Powogaz S.A.

George Wilson Industries Ltd. (Coventry, Wielka Brytania) – zależna od Apator Metrix S.A.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 5 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Grupa Apator posiadała udział w następujących jednostkach współkontrolowanych:

ZAO Teplovodomer (Mytishi, Rosja) – jednostka współkontrolowana przez Apator Powogaz S.A.

Inda d.o.o. (Słowenia) – jednostka współkontrolowana przez George Wilson Industries Ltd.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 6 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej objęte konsolidacją pełną

Firma	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Właściwy Sąd/ organ prowadzący rejestry	Udział w kapitale	Metoda konsolidacji	Uwagi
APATOR MINING Sp. z o.o.	Katowice	Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej, energii elektrycznej, sprzętu elektrycznego, urządzeń dźwigowych, pomp i sprzężarek oraz działalność usługowa w tym zakresie	Sąd Rejonowy w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000047770	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR CONTROL Sp. z o.o.	Toruń	Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej, sprzętu elektrycznego oraz działalność usługowa w tym zakresie, a także prace badawczo – rozwojowe w dziedzinie nauk technicznych	Sąd Rejonowy w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000016020	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR METRIX S.A.	Tczew	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, nawigacyjnych i innego przeznaczenia	Sąd Rejonowy w Gdańsku, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000046259	100,00%	Pełna	Zależna
FAP „PAFAL” S.A.	Świdnica	Produkcja aparatury kontrolno-pomiarowej, elektrycznej i elektronicznej, działalność handlowa, usługi serwisowe	Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000057162	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR RECTOR Sp. z o.o.	Zielona Góra	Informatyka, działalność wydawnicza, poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	Sąd Rejonowy w Zielonej Górze, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000297413	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR POWOGAZ S.A.	Poznań	Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych, badawczych, nawigacyjnych, produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia	Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000028129	100,00%	Pełna	Zależna
Apator Elkomtech S.A.	Łódź	Produkcja systemów informatycznych klasy SCADA oraz współpracujących z nimi urządzeń teleme-chaniki, zabezpieczeń oraz innych urządzeń sieciowych dla systemów rozproszonych	Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000009308	100,00%	Pełna	Zależna
APATOR GmbH	Berlin	Sprzedaż systemów przedpłatowych liczników energii elektrycznej i gazomierzy	HRB 123670B Charlottenburg	100,00%	Pełna	Zależna

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 7 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Firma	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Właściwy Sąd/ organ prowadzący rejestry	Udział w kapitale	Metoda konsolidacji	Uwagi
APATOR TELEMETRIA Sp. z o.o.	Słupsk	Produkcja urządzeń odczytujących i transmitujących dane, produkcja systemowych aplikacji informatycznych	Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego; KRS 0000290726	61,80%	Pełna	Zależna pośrednio Udział pośredni
APATOR METROTEKS TOV	Kijów Ukraina	Dystrybucja wodomierzy i ciepłomierzy	Państwowy rejestr podmiotów prawnych, indywidualnych przedsiębiorców i stowarzyszeń publicznych, 1004357102	61,00%	Pełna	Zależna pośrednio Udział pośredni
APATOR METRA S.R.O.	Sumperk Czechy	Produkcja systemu podzielników kosztów, termometrów i termostatów	Krajský soud v Ostravě, 268 34 073	100,00%	Pełna	Zależna pośrednio Udział pośredni
GEORGE WILSON INDUSTRIES Ltd	Coventry Wielka Brytania	Produkcja i sprzedaż gazomierzy domowych oraz przemysłowych; smart metering w zakresie pomiaru gazu	Companies House, 02873275	100,00%	Pełna	Zależna pośrednio Udział pośredni
APATOR Miitors ApS.	Aarhus Dania	Projektowanie i rozwój technologii ultradźwiękowych w obszarze opomiarowania wody i ciepła	The Central Business Register, 32763286	100,00%	Pełna	Zależna pośrednio Udział pośredni

Jednostki współkontrolowane objęte konsolidacją:

Firma	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Właściwy Sąd/ organ prowadzący rejestry	Udział w kapitale	Metoda konsolidacji	Uwagi
Inda d.o.o.	Słowenia	Prace rozwojowe nad liczydłami elektronicznymi i technologiami komunikacyjnymi wykorzystywanymi w smart meteringu	Okrožno sodišče v Ljubljani, 1413554	35,00%	Wycena metodą praw własności	Współkontrolowana pośrednio Udział pośredni
ZAO „Teplovodomer”	Mytishi Rosja	Produkcja i sprzedaż wodomierzy i ciepłomierzy oraz ich legalizacja i serwis	EGRUL, 1025003516603	50,00%	Wycena metodą praw własności	Współkontrolowana pośrednio Udział pośredni

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 8 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

1.1.4. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd

Mirosław Klepacki – Prezes Zarządu

Piotr Nowak – Członek Zarządu (do 3 stycznia 2018 r.)

Arkadiusz Chmielewski – Członek Zarządu (od 1 stycznia 2019 r.)

Rada Nadzorcza

Janusz Niedźwiecki – Przewodniczący Rady Nadzorczej

Mariusz Lewicki – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej

Janusz Marzygliński – Członek Rady Nadzorczej

Danuta Guzowska – Członek Rady Nadzorczej

Marcin Murawski – Członek Rady Nadzorczej

Kazimierz Piotrowski – Członek Rady Nadzorczej

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 9 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

2. Informacje o podstawie sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, walucie sprawozdawczej oraz zastosowanym poziomie zaokrągleń

2.1. Podstawa sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Prezentowane roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Apator S.A. na dzień oraz za rok kończący się 31 grudnia 2018 roku sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Apator S.A. obejmuje rok 2018 oraz zawiera dane porównawcze za rok 2017.

2.2. Zastosowane Międzynarodowe Standardy Rachunkowości Finansowej

ZMIANY MIĘDZYNARODOWYCH STANDARDÓW RACHUNKOWOŚCI FINANSOWEJ I ICH WPŁYW NA SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. zastosowano, co do zasady, takie same zasady (politykę) rachunkowości i metody obliczeniowe, co w ostatnim skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. Wyjątek stanowią zmiany w zakresie następujących standardów obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

Grupa dokonała analizy wpływu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe. Ze względu na specyfikę działalności Spółki oraz rodzaj utrzymywanych aktywów finansowych, zasady klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych Spółki nie zmieniły się istotnie pod wpływem zastosowania MSSF 9.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń, Grupa zdecydowała się pozostać przy dokumentacji wymaganej przez MSR 39 i nie wdrażać w tym zakresie MSSF 9.

- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**

Grupa dokonała także analizy wpływu MSSF 15 na sprawozdanie finansowe. Analiza ta obejmowała przede wszystkim moment rozpoznania przychodów ze sprzedaży produktów. Wpływ wdrożenia MSSF 15 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień 1 stycznia 2018 roku zaprezentowano w poniższej tabeli.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 10 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Wartość bilansowa na 31 grudnia 2017	Wdrożenie MSSF 15	Wartość bilansowa po zmianie na 1 stycznia 2018
Aktywa trwałe	460 942	338	461 280
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	42 288	338	42 626
Aktywa obrotowe	378 540	5 755	384 295
Zapasy	126 418	11 556	137 974
Pozostałe należności krótkoterminowe	13 202	-5 801	7 401
- od pozostałych jednostek	13 202	-5 801	7 401
AKTYWA RAZEM	839 482	6 093	845 575
Kapitał własny	455 498	-1 440	454 058
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	450 993	-1 440	449 553
Niepodzielony wynik finansowy	24 245	-1 440	22 805
- wynik bieżącego okresu	42 569	-1 440	41 129
Zobowiązania	383 984	7 533	391 517
Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe	318 455	7 533	325 988
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	39 972	7 533	47 505
- wobec pozostałych jednostek	39 972	7 533	47 505
PASYWA RAZEM	839 482	6 093	845 575

STANDARDY OPUBLIKOWANE I ZATWIERDZONE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ, JESZCZE NIEOBOWIĄZUJĄCE

Grupa nie zdecydowała się na zastosowanie w niniejszym sprawozdaniu standardów, interpretacji lub zmian, które zostały opublikowane, jednak nie weszły jeszcze w życie.

Następujące nowe Standardy, zmiany do Standardów i Interpretacje nie zostały przyjęte przez UE lub nie są jeszcze obowiązujące dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2018 r. i nie zostały zastosowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

- MSSF 16 Leasing - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- MSSF 17 Umowy Ubezpieczeniowe - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r.,
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2015-2017 - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- KIMSF 23 Niepewność Związana z Ujęciem Podatku Dochodowego - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r., niezatwierdzony przez UE do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania,
- Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r., niezatwierdzone przez UE do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania,
- Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r., niezatwierdzone przez UE do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania,
- Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r., niezatwierdzone przez UE do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania,
- Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomiędzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Zmiany do MSSF 10 Jednostkowe Sprawozdania Finansowe oraz do MSR 28 Jednostki Stowarzyszone) – Komisja Europejska podjęła decyzję o odroczeniu zatwierdzenia tych zmian na czas nieokreślony,

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 11 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- Zmiany do MSSF 3 Połączenia przedsięwzięć – dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r., niezatwierdzone przez UE do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania.

Grupa dokonała analizy wpływu MSSF 16 na sprawozdanie finansowe. Nowy standard MSSF 16 *Leasing* zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy.

Wdrożenie standardu pociąga za sobą następujące zmiany:

- w sprawozdaniu z sytuacji finansowej: wzrost wartości niefinansowych aktywów trwałych oraz zobowiązań finansowych,
- w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów: zmniejszenie kosztów operacyjnych (innych niż amortyzacja), wzrost kosztów amortyzacji oraz kosztów finansowych.

Szczegółowy wpływ zastosowania MSSF 16 zaprezentowano w nocie 8.28.

2.3. Waluta sprawozdawcza i funkcjonalna oraz zastosowany poziom zaokrążeń

Walutą sprawozdawczą niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej jest również złoty polski.

2.4. Czas trwania działalności grupy

Czas trwania działalności jednostki dominującej Apator S.A. oraz jednostek objętych konsolidacją jest nieoznaczony.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, to jest w okresie nie krótszym niż 12 miesięcy licząc od końca okresu sprawozdawczego.

2.5. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone i podpisane przez Zarząd jednostki dominującej dnia 29 kwietnia 2019 roku.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 12 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrążeń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

3. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej Apator

3.1. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	na dzień	
		31.12.2018	31.12.2017
Aktywa trwałe		455 068	460 942
Wartości niematerialne	8.3	95 289	92 370
Wartość firmy jednostek zależnych	8.4	120 245	119 642
Rzeczowe aktywa trwałe	8.5	195 340	194 807
Nieruchomości inwestycyjne	8.6	1 405	1 354
Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych konsolidowane metodą praw własności	8.7	2 782	2 517
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	8.8	82	263
- w pozostałych jednostkach		82	263
Należności długoterminowe	8.10	6 433	7 663
- od pozostałych jednostek		6 433	7 663
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	8.14	49	38
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8.21	33 443	42 288
Aktywa obrotowe		384 122	378 540
Zapasy	8.9	165 625	126 418
Amortyzowane aktywo kontraktowe		6 502	-
Należności handlowe	8.10	162 428	172 494
- od jednostek powiązanych		823	829
- od pozostałych jednostek		161 605	171 665
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	8.10	1 370	1 621
Należności z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	8.10	7 756	10 334
Pozostałe należności krótkoterminowe	8.10	2 961	13 202
- od pozostałych jednostek		2 961	13 202
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	8.8	3 238	8 520
- w pozostałych jednostkach		3 238	8 520
Udzielone pożyczki krótkoterminowe	8.12	50	-
- pozostałym jednostkom		50	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8.13	29 331	41 602
Środki pieniężne o ograniczonym sposobie dysponowania	8.13	604	-
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	8.14	3 811	3 580
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		446	769
AKTYWA RAZEM		839 190	839 482

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 13 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	na dzień	
		31.12.2018	31.12.2017
Kapitał własny		476 984	455 498
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		471 391	450 993
Kapitał podstawowy	8.15	3 311	3 311
Pozostałe kapitały	8.16	448 197	426 825
Kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń		(194)	273
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z konsolidacji		(4 892)	(3 661)
Niepodzielony wynik finansowy		24 969	24 245
- <i>niepodzielony wynik z lat ubiegłych</i>		(31 088)	(7 997)
- <i>wynik bieżącego okresu</i>		67 788	42 569
- <i>odpisy z wyniku bieżącego roku</i>		(11 731)	(10 327)
Udziały niesprawujące kontroli	8.17	5 593	4 505
Zobowiązania		362 206	383 984
Zobowiązania i rezerwy długoterminowe		51 362	65 529
Długoterminowe kredyty i pożyczki	8.18	24 007	32 310
- <i>od pozostałych jednostek</i>		24 007	32 310
Zobowiązania kontraktowe	8.20	5 456	-
- <i>wobec pozostałych jednostek</i>		5 456	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	8.20	9 570	9 616
- <i>wobec pozostałych jednostek</i>		9 570	9 616
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8.21	4 223	8 499
Rezerwy długoterminowe na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	8.19	7 128	6 736
Pozostałe rezerwy długoterminowe	8.19	978	8 368
Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe		310 844	318 455
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	8.18	139 286	135 653
- <i>od pozostałych jednostek</i>		139 286	135 653
Zobowiązania handlowe	8.20	86 607	88 958
- <i>wobec jednostek powiązanych</i>		278	619
- <i>wobec pozostałych jednostek</i>		86 329	88 339
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	8.20	2 681	4 279
Zobowiązania z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	8.20	16 079	16 217
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	8.20	41 891	39 972
- <i>wobec pozostałych jednostek</i>		41 891	39 972
Rezerwy krótkoterminowe na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	8.19	16 466	18 287
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	8.19	7 834	15 089
PASYWA RAZEM		839 190	839 482

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 14 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

3.2. Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	za okres	
		od 01.01.2018	od 01.01.2017
		do 31.12.2018	do 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży		827 802	883 196
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		784 748	844 330
- jednostkom powiązanym		17 883	20 612
- pozostałym jednostkom		766 865	823 718
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		43 054	38 866
- jednostkom powiązanym		81	86
- pozostałym jednostkom		42 973	38 780
Koszt własny sprzedaży		(568 897)	(647 280)
Koszt sprzedanych produktów i usług		(539 754)	(618 971)
- jednostkom powiązanym		(11 819)	(10 818)
- pozostałym jednostkom		(527 935)	(608 153)
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		(29 143)	(28 309)
- jednostkom powiązanym		(87)	(83)
- pozostałym jednostkom		(29 056)	(28 226)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		258 905	235 916
Koszty sprzedaży		(42 023)	(44 116)
Koszty ogólnego zarządu		(120 012)	(121 550)
Zysk (strata) ze sprzedaży		96 870	70 250
Pozostałe przychody (koszty) operacyjne, w tym:		(7 087)	(8 669)
Przychody	8.23	6 974	7 036
Koszty	8.23	(14 061)	(15 705)
Udział w zyskach jednostek objętych konsolidacją metodą praw własności		1 342	1 149
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		91 125	62 730
Przychody (koszty) finansowe, w tym:		649	(4 513)
Przychody	8.24	7 177	6 344
Koszty	8.24	(6 528)	(10 857)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		91 774	58 217
Bieżący podatek dochodowy	8.21	(16 958)	(15 209)
Odroczony podatek dochodowy	8.21	(5 580)	(512)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		69 236	42 496
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	8.25	1 169	1 412
Działalność kontynuowana i zaniechana			
Zysk (strata) netto		70 405	43 908

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 15 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	za okres	
		od 01.01.2018	od 01.01.2017
		do 31.12.2018	do 31.12.2017
Inne całkowite dochody			
Inne całkowite dochody netto		(1 666)	1 546
Pozycje, które mogą w przyszłości być przeklasyfikowane do wyniku finansowego:			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		1 604	(4 987)
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń wraz z efektem podatkowym		(2 803)	6 269
Pozycje, które w przyszłości nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego:			
Przeszacowanie rezerwy z tytułu programu określonych świadczeń wraz z efektem podatkowym		(467)	264
Całkowite dochody ogółem		68 739	45 454
Zysk (strata) netto, z tego przypadający:		70 405	43 908
akcjonariuszom jednostki dominującej		67 788	42 569
akcjonariuszom niesprawnym kontroli		2 617	1 339
Całkowite dochody ogółem, z tego przypadające:		68 739	45 454
akcjonariuszom jednostki dominującej		66 090	44 143
akcjonariuszom niesprawnym kontroli		2 649	1 311
Zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą:			
z działalności kontynuowanej			
- podstawowy		2,26	1,39
- rozwodniony		2,26	1,39
Średnia ważona liczba akcji		29 450 308	29 507 028

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 16 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

3.3. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

WYSZCZEGÓLNIENIE	KAPITAŁ PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁOWCÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ						Udziały niesprawujące kontroli	KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z konsolidacji	Niepodzielony wynik finansowy	Razem		
Saldo na dzień 01.01.2018	3 311	426 825	273	(3 661)	24 245	450 993	4 505	455 498
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	(1 440)	(1 440)	-	(1 440)
Saldo po zmianach	3 311	426 825	273	(3 661)	22 805	449 553	4 505	454 058
<i>Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018</i>								
Całkowite dochody:								
Zysk netto za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	-	-	-	-	67 788	67 788	2 617	70 405
Podział wyniku na kapitał zapasowy	-	30 325	-	-	(30 325)	-	-	-
Pokrycie straty z kapitału rezerwowego	-	(4 204)	-	-	4 204	-	-	-
Inne całkowite dochody:								
Pozycje, które mogą być w przyszłości przeklasyfikowane do wyniku finansowego:								
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń wraz z efektem podatkowym	-	-	-	(2 803)	-	(2 803)	-	(2 803)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	1 572	-	1 572	32	1 604
Pozycje, które w przyszłości nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego:								
Przeszacowanie rezerwy z tytułu programu określonych świadczeń wraz z efektem podatkowym	-	-	(467)	-	-	(467)	-	(467)
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	(467)	(1 231)	-	(1 698)	32	(1 666)

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 17 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

WYSZCZEGÓLNIENIE	KAPITAŁ PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁOWCÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ						Udziały niesprawujące kontroli	KAPITAŁ WŁASNY OGÓLEM
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z konsolidacji	Niepodzielony wynik finansowy	Razem		
Całkowite dochody ujęte w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018	-	26 121	(467)	(1 231)	41 667	66 090	2 649	68 739
Transakcje z właścicielami ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								
Dywidendy	-	-	-	-	(35 488)	(35 488)	(193)	(35 681)
Rozliczenie zaliczkowej dywidendy z roku poprzedniego	-	-	-	-	10 327	10 327	-	10 327
Wyłacone zaliczki na dywidendę	-	-	-	-	(11 731)	(11 731)	-	(11 731)
Zakup akcji własnych	-	(4 749)	-	-	-	(4 749)	-	(4 749)
Zakup dodatkowych udziałów jednostki zależnej	-	-	-	-	(2 611)	(2 611)	(1 368)	(3 979)
Saldo na dzień 31.12.2018	3 311	448 197	(194)	(4 892)	24 969	471 391	5 593	476 984

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 18 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

WYSZCZEGÓLNIENIE	KAPITAŁ PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁOWCÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ						Udziały niesprawujące kontroli	KAPITAŁ WŁASNY OGÓLEM
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z konsolidacji	Niepodzielony wynik finansowy	Razem		
Saldo na dzień 01.01.2017	3 311	357 720	9	(4 971)	86 568	442 637	5 680	448 317
Korekty bilansu otwarcia	-	-	-	-	(3 238)	(3 238)	(1 799)	(5 037)
Saldo po zmianach	3 311	357 720	9	(4 971)	83 330	439 399	3 881	443 280
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017								
Całkowite dochody:								
Zysk netto za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	-	-	-	-	42 569	42 569	1 339	43 908
Podział wyniku na kapitał zapasowy	-	70 779	-	-	(70 779)	-	-	-
Pokrycie straty z kapitału zapasowego	-	(1 674)	-	-	1 674	-	-	-
Inne całkowite dochody:								
Pozycje, które mogą być w przyszłości przeklasyfikowane do wyniku finansowego:								
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń wraz z efektem podatkowym	-	-	-	6 269	-	6 269	-	6 269
Pozycje, które przyszłości nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego:								
Przeszacowanie rezerwy z tytułu programu określonych świadczeń wraz z efektem podatkowym	-	-	264	-	-	264	-	264
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	-	(4 959)	-	(4 959)	(28)	(4 987)
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	264	1 310	-	1 574	(28)	1 546
Całkowite dochody ujęte w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017	-	69 105	264	1 310	(26 536)	44 143	1 311	45 454
Transakcje z właścicielami ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 19 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

WYSZCZEGÓLNIENIE	KAPITAŁ PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁOWCÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ						Udziały niesprawujące kontroli	KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały	Kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń	Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z konsolidacji	Niepodzielony wynik finansowy	Razem		
Dywidendy	-	-	-	-	(32 549)	(32 549)	(687)	(33 236)
Rozliczenie zaliczkowej dywidendy z roku poprzedniego	-	-	-	-	10 327	10 327	-	10 327
Wyplacone zaliczki na dywidendę	-	-	-	-	(10 327)	(10 327)	-	(10 327)
Saldo na dzień 31.12.2017	3 311	426 825	273	(3 661)	24 245	450 993	4 505	455 498

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 20 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

3.4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	za okres	
		od 01.01.2018	od 01.01.2017
		do 31.12.2018	do 31.12.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	8.25	91 774	58 217
Zysk przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej		1 404	1 879
Korekty:		44 123	42 387
Amortyzacja wartości niematerialnych		11 811	10 667
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych		29 971	28 617
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty rzeczowych aktywów trwałych		(120)	-
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		-	1 966
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(870)	(1 615)
(Zyski) straty z wyceny nieruchomości inwestycyjnych według wartości godziwej		(40)	136
Zyski z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych		(509)	(1 123)
Koszty odsetek		4 188	4 657
Udziały w zyskach jednostek współkontrolowanych		(1 342)	(1 149)
Przychody z tytułu odsetek		(47)	(289)
Inne korekty	8.26	1 081	520
Środki pieniężne z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem zmian w kapitale obrotowym		137 301	102 483
Zmiana stanu zapasów	8.26	(46 452)	21 421
Zmiana stanu należności	8.26	22 483	17 348
Zmiana stanu zobowiązań	8.26	12 788	9 119
Zmiana stanu rezerw	8.26	(16 521)	15 753
Zmiana stanu środków pieniężnych o ograniczonym sposobie dysponowania	8.26	(604)	-
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	8.26	(244)	(446)
Inne korekty	8.26	266	(314)
Środki pieniężne wygenerowane w toku działalności operacyjnej		109 007	165 364
Zapłacony podatek dochodowy		(19 224)	(14 574)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		89 783	150 790
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych	8.26	(14 205)	(17 837)
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych	8.26	-	(1)
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	8.26	(28 887)	(35 901)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	8.26	6 011	3 342
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		281	338
Płatności za udziały w jednostkach zależnych	8.26	(8 353)	(13 899)
Pożyczki udzielone		(50)	-
Otrzymane odsetki		-	216
Otrzymane dywidendy		1 021	1 371
Inne wpływy (wydatki)		(950)	(1 086)
Środki pieniężne netto wykorzystane z działalności inwestycyjnej		(45 132)	(63 457)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Nabycie akcji własnych		(4 749)	-
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		33 154	57 677
Spląty kredytów i pożyczek		(38 061)	(82 894)

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 21 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	NOTA	za okres	
		od 01.01.2018	od 01.01.2017
		do 31.12.2018	do 31.12.2017
Odsetki zapłacone		(4 024)	(4 460)
Dywidendy wypłacone		(37 010)	(33 036)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(5 863)	(4 875)
Inne wpływy (wydatki)		(369)	(152)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(56 922)	(67 740)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych		(12 271)	19 593
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		41 602	22 009
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		29 331	41 602

4. Stosowane zasady rachunkowości

4.1. Podstawa sporządzenia (zasady ogólne)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem wyceny niektórych aktywów trwałych (nieruchomości inwestycyjne) i instrumentów finansowych (instrumenty pochodne), które wyceniane są według wartości godziwej.

Najistotniejsze ze stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości zostały zaprezentowane w punktach od 4.2.1 do 4.3.16.

Zasady i polityka rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przez Grupę.

4.2. Konsolidacja

4.2.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe jednostki dominującej Apator S.A. oraz spółek zależnych.

Na dzień nabycia jednostki zależnej (objęcia kontroli), aktywa i pasywa jednostki nabywanej są wyceniane według ich wartości godziwej. Nadwyżka ceny nabycia ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej jako wartość firmy. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest w wyniku okresu, w którym nastąpiło nabycie. Udziały niesprawujące kontroli są wykazywane według przypadającej na nich wartości godziwej aktywów netto.

W przypadku nabywania udziałów niesprawujących kontroli tj. nabywania dodatkowych udziałów/akcji mając już wcześniej kontrolę nie ustala się nowej wartości godziwej nabywanych aktywów i pasywów. Operację tą ujmuje się jako przesunięcie w kapitałach pomiędzy udziałami niesprawującymi kontroli a udziałem spółki dominującej w wartości ustalonej w oparciu o wartość godziwą aktywów netto na dzień objęcia kontroli.

Spółki zależne, nad którymi jednostka dominująca utraciła kontrolę w ciągu roku podlegają konsolidacji od początku roku obrotowego do dnia utraty kontroli. Wyniki finansowe jednostek nabytych w ciągu roku są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od momentu przejścia kontroli.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 22 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

W przypadkach, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych bądź współkontrolowanych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez podmiot dominujący.

Ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyłączone zostały wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją.

4.2.2. Inwestycje w podmioty współkontrolowane

Jednostką współkontrolowaną jest wspólne przedsięwzięcie będące wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad danym przedsięwzięciem (wspólnicy wspólnego przedsięwzięcia) mają prawa do aktywów netto wynikających z ustalenia umownego.

Ustalenia umowne ustanawiają współkontrolę nad wspólnym przedsięwzięciem. Wymóg ten uniemożliwia pojedynczemu wspólnikowi samodzielne sprawowanie kontroli nad działalnością przedsięwzięcia.

Przyjmuje się, że wspólnik sprawuje współkontrolę, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron współkontrolujących.

Grupa rozlicza się z udziałów we wspólnym przedsięwzięciu za pomocą metody praw własności, według której inwestycja jest początkowo ujmowana według ceny nabycia, a następnie po dniu nabycia jej wartość jest korygowana odpowiednio o zmianę udziału inwestora w aktywach netto jednostki, w której dokonano inwestycji. Zysk lub strata inwestora obejmuje jego udział w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji, a inne całkowite dochody inwestora obejmują jego udział w innych całkowitych dochodach jednostki, w której dokonano inwestycji.

4.2.3. Wartość firmy

Wartość firmy to składnik aktywów reprezentujący przyszłe korzyści ekonomiczne powstające z aktywów nabytych w ramach połączenia jednostek, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Wartość firmy jest wykazywana jako składnik aktywów i przynajmniej raz w roku poddawana jest testowi na utratę wartości. Skutki utraty wartości odnoszone są w wynik i nie podlegają odwróceniu w kolejnych okresach.

4.3. Szczegółowe zasady wyceny aktywów i pasywów stosowane w grupie kapitałowej

4.3.1. Wartości niematerialne

Badania i rozwój

Wydatki poniesione na etapie prac badawczych z zamiarem pozyskania nowej wiedzy naukowej lub technicznej ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych. Koszty podlegające aktywowaniu zawierają: koszty materiałów, wynagrodzenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w prace rozwojowe, uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem składnika wartości niematerialnych oraz aktywowane koszty finansowania zewnętrznego. Pozostałe koszty prac rozwojowych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie ich poniesienia.

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako wartości niematerialne w oparciu o ich cenę nabycia pomniejszoną o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 23 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabyte przez Grupę o określonym okresie użyteczności ekonomicznej wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia, pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady, w tym nakłady na wytworzone we własnym zakresie: znaki towarowe i markę, są ujmowane jako zysk lub strata bieżącego okresu w momencie poniesienia.

Amortyzacja

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w odniesieniu do ceny nabycia składnika aktywów lub wartości jej równoważnej pomniejszonej o jego wartość rezydualną.

Koszt amortyzacji ujmuje się jako zysk lub stratę bieżącego okresu z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu użytkowania danego składnika wartości niematerialnych, innego niż wartość firmy, od momentu stwierdzenia jego przydatności do użytkowania, co możliwie najlepiej odzwierciedla sposób realizacji przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z użytkowaniem danego składnika aktywów.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

- Patenty i licencje   od 2 do 5 lat
- Prace rozwojowe   od 3 do 5 lat

4.3.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa rzeczowe posiadane przez Grupę w celu wykorzystania do produkcji, dostarczania towarów lub świadczenia usług, oddania w odpłatne użytkowanie osobom trzecim lub w celach administracyjnych, co do których przewiduje się, że będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. Wycenia się je według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz o odpisy z tytułu utraty wartości. Zgodnie z podejściem opartym na komponentach Grupa przyjmuje odmienne stawki amortyzacyjne dla znaczących elementów składowych rzeczowego aktywa trwałego. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w momencie oddania do użytkowania. Przy ustalaniu rocznych stawek amortyzacji uwzględnia się okres ekonomicznego użytkowania rzeczowego aktywa trwałego. Poprawność stosowania okresów i stawek amortyzacyjnych przez Grupę jest okresowo weryfikowana przez kierowników działów produkcyjnych. Dla celów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników aktywów są następujące:

- Budynki i budowle   od 10 do 40 lat
- Maszyny i urządzenia   od 2 do 25 lat
- Środki transportu   od 4 do 10 lat
- Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe   od 3 do 10 lat

Jeżeli zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość sprawozdawcza rzeczowych aktywów trwałych może nie być odzyskiwana, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, iż mogła nastąpić utrata wartości, a wartość sprawozdawcza przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 24 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania rzeczowych aktywów trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych aktywów i są ujmowane w wyniku okresu, w którym nastąpiła sprzedaż.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą aktywów będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania do użytkowania.

Grupa posiada rzeczowe aktywa trwałe wykorzystywane w działalności socjalnej, którymi administruje. Aktywa te łącznie z prawem wieczystego użytkowania gruntu na dzień przejścia na MSSF zostały wycenione w wartości godziwej przez rzeczoznawcę majątkowego. Z uwagi na brak planów sprzedaży tego majątku oraz fakt refundowania kosztów utrzymania tego majątku z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych zgodnie z ustaleniami ze Związkami Zawodowymi, Grupa prezentuje aktywa te wraz z prawem wieczystego użytkowania ujmowanym pozabilansowo w sprawozdaniu finansowym.

4.3.3. Leasing

Umowy leasingu finansowego, to umowy, na mocy których przenoszone jest zasadniczo całe ryzyko oraz całe potencjalne korzyści wynikające z tytułu posiadania składnika aktywów.

Użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego aktywa są traktowane na równi z aktywami Grupy i są wyceniane w momencie rozpoczęcia umowy leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej składnika majątku stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową oraz część kapitałową, tak, aby stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą.

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone w wynik okresu metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jak leasing operacyjny. Wraz z wdrożeniem MSSF 16, począwszy od 2019 r., Grupa zmieni sposób rozpoznawania tych umów. Szacowany wpływ wdrożenia MSSF 16 na sprawozdanie zaprezentowano w nocie 8.28.

4.3.4. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów i/lub utrzymywane są w posiadaniu ze względu na spodziewany przyrost ich wartości. Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są na dzień sprawozdawczy w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały.

4.3.5. Aktywa trwałe i grupy aktywów netto przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia a także grupy aktywów netto przeznaczonych do zbycia wyceniane są po niższej z dwóch wartości: wartości sprawozdawczej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Aktywa trwałe i grupy aktywów netto są klasyfikowane jako przeznaczone do zbycia, jeżeli ich wartość sprawozdawcza będzie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów (lub grupa aktywów netto przeznaczonych do zbycia) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 25 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

4.3.6. Zapasy

Materiały i towary wycenia się według ceny nabycia (ceny zakupu powiększonej o koszty transportu, opłaty graniczne, cło, koszty rozładunku i załadunku). Rozchód materiałów i towarów wyceniany jest według średniej ważonej.

Produkty wycenia się na bieżąco po koszcie wytworzenia, a zapas produktów i towarów wyceniany jest według kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto, możliwych do uzyskania, gdyby sprzedaż miała miejsce na dzień sprawozdawczy. Na koszt wytworzenia składa się suma kosztów bezpośrednich (materiały, płace) i uzasadniona część kosztów pośrednich związanych z wytworzeniem produktu obejmująca koszty pośrednie produkcji i część stałych kosztów pośrednich odpowiadającą poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Zapasy są weryfikowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Na zapasy nieprzydatne ekonomicznie dokonuje się 100% odpisu aktualizującego. Ponadto dla celów urealnienia wartości zapasów przeprowadza się analizę struktury wiekowej zapasów, której decydującym czynnikiem jest data przychodu i rozchodu z magazynu.

4.3.7. Koszty finansowania zewnętrznego

Grupa aktywuje koszty finansowania zewnętrznego (odsetki i inne koszty ponoszone przez Grupę w związku z uruchomieniem finansowania), które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu lub budowie rzeczowych składników majątku. Zasady aktywowania nie są stosowane do nieruchomości inwestycyjnych i zapasów produkowanych w sposób powtarzalny, o krótkim cyklu produkcyjnym.

W zakresie, w jakim Grupa pożyczka środki specjalnie w celu sfinansowania pozyskania składnika aktywów, kwota kosztów finansowania zewnętrznego, którą można aktywować, stanowi różnicę między rzeczywistymi kosztami finansowania zewnętrznego w danym okresie, a przychodami jednostek z tytułu tymczasowego zainwestowania tych pożyczonych środków.

Jeżeli Grupa pożyczka środki finansowe z ogólnym przeznaczeniem, a następnie wykorzystuje je w celu pozyskania składnika aktywów, wówczas do wydatków poniesionych w danym okresie stosuje się stopę kapitalizacji (średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego, obejmująca ogół kredytów i pożyczek pozostających do uregulowania w tym okresie).

4.3.8. Dotacje rządowe

Dotacje rządowe, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej ujmowane są wyłącznie wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z daną dotacją oraz, że dana dotacja zostanie faktycznie otrzymana.

W przypadku, gdy dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako pomniejszenie kosztów, które ta dotacja ma w zamierzeniu kompensować. Natomiast w przypadku, gdy dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa pomniejsza wartość tego składnika.

4.3.9. Instrumenty finansowe

Jako instrument finansowy Grupa kwalifikuje każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze. Klasyfikacja aktywów finansowych jest uzależniona od przyjętego przez Grupę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 26 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Aktywa finansowe klasyfikowane są do jednej z następujących kategorii:

- aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu - instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek. W tej kategorii Spółka klasyfikuje i prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w szczególności:
  - należności handlowe oraz pozostałe aktywa obrotowe,
  - środki pieniężne,
  - ekwiwalenty środków pieniężnych,
  - środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT;
- aktywa wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody - instrumenty dłużne, z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży; wyceniane są według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, za wyjątkiem zysków i strat z tytułu utraty wartości, przychodów z tytułu odsetek oraz różnic kursowych, które ujmują się w wyniku finansowym.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku i 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiadała instrumentów dłużnych zaklasyfikowanych do tej kategorii. W odniesieniu do posiadanych instrumentów kapitałowych, które nie dają kontroli, współkontroli ani znaczącego wpływu na jednostki, Grupa po początkowym ujęciu wycenia te inwestycje w instrumenty kapitałowe w wartości godziwej z prezentacją zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej w pozostałych całkowitych dochodach.

- aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - aktywa, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez całkowite dochody wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do tej kategorii Grupa zalicza instrumenty pochodne (w szczególności kontrakty forward oraz swap);

Zobowiązania finansowe klasyfikowane są do jednej z następujących kategorii:

- prezentowane w wartości godziwej przez wynik finansowy – ujmowane są w pozycji „Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe” i obejmują posiadane przez Grupę instrumenty pochodne (w szczególności kontrakty forward oraz swap);
- wyceniane według zamortyzowanego kosztu – zobowiązania finansowe niezaklasyfikowane jako „wykazywane w wartości godziwej przez wynik finansowy”; ujmowane są przede wszystkim w pozycji „Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe” oraz „Zobowiązania z tytułu rezerwacji częstotliwości i innych pozwoleń”.

Ujmowanie i wycena składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego na moment ujęcia oraz usuwanie

Grupa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Pierwotnie wyceniane są one w wartości godziwej. Koszty transakcji przypisywane bezpośrednio do zakupu lub emisji aktywów i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik) odpowiednio dodaje się do lub odejmuje od wartości godziwej aktywów lub zobowiązań finansowych w chwili początkowego ujęcia. Koszty transakcji bezpośrednio przypisywane nabyciu aktywów finansowych lub przejściu zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik ujmują się bezpośrednio w wyniku.

Aktywa finansowe wyłączane są z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione, a Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i korzyści z tytułu ich własności. W przypadku, gdy Grupa nie przenosi wszystkich rodzajów ryzyka i korzyści wynikających z praw własności ani ich nie zachowuje, ale nadal sprawuje kontrolę nad przeniesionym składnikiem aktywów, ujmuje zachowane udziały w tym składniku i związane z nimi zobowiązania, które będzie musiała uiścić.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 27 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Jeżeli Grupa zachowuje wszystkie rodzaje ryzyka i korzyści wynikające z prawa własności do przeniesionego składnika aktywów, nadal ujmuje ten składnik oraz zabezpieczone finansowanie zewnętrzne na poczet otrzymanych korzyści.

Grupa zaprzestaje ujmowania zobowiązań finansowych wyłącznie w przypadku ich wypełnienia, umorzenia lub wygaśnięcia. Różnicę między wartością bilansową usuniętego zobowiązania finansowego, a zapłatą uiszczoną lub należną ujmuje się w wyniku.

Wycena po początkowym ujęciu

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu, wykazuje się (po początkowym ujęciu) według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania finansowe, inne niż wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazuje się według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

Aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do kategorii wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym instrumenty pochodne) przeszacowuje się do wartości godziwej z ujęciem efektów wyceny w wyniku finansowym.

Utrata wartości aktywów finansowych

Grupa stosuje model oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses – „ECL”) dla następujących kategorii aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu:

- należności handlowe - stanowią kwoty należne od klientów za towary sprzedane lub usługi wykonane w toku zwykłej działalności gospodarczej. Jeżeli spłaty należności można oczekiwać w ciągu jednego roku (lub w zwykłym cyklu działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, jeżeli jest dłuższy), należności klasyfikuje się jako aktywa obrotowe. W przeciwnym wypadku, wykazuje się je jako aktywa trwałe.
- udzielone pożyczki
- środki pieniężne, ekwiwalenty środków pieniężnych oraz środki pieniężne zgromadzone na rachunkach VAT.

Grupa dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych związanych z aktywami finansowymi wycenianymi wg zamortyzowanego kosztu, niezależnie od tego czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych

W przypadku krótkoterminowych należności handlowych, Grupa stosuje podejście uproszczone (zgodne z MSSF 9) i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia.

Odpis z tytułu utraty wartości tworzony jest na należności bieżące, przeterminowane (wątpliwe), w windykacji i sporne w kwocie brutto (z podatkiem VAT). Odpis z tytułu utraty wartości należności przeterminowanych jest tworzony po uwzględnieniu skumulowanego odpisu na należności sporne i w windykacji.

Odpisów z tytułu utraty wartości dokonuje się na podstawie szacunku prawdopodobieństwa odzyskiwalności aktywów, w oparciu o dane historyczne. Ponadto, Grupa tworzy odpisy specyficzne na należności zagrożone nieściągalnością (będące przedmiotem spraw spornych, objętych postępowaniem upadłościowym).

Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Grupa dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych związanych z aktywami wycenianymi w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 28 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Kredyty bankowe

Kredyty bankowe początkowo ujmowane są według wartości godziwej powiększonej o dające się bezpośrednio przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Po początkowym ujęciu wszystkie zobowiązania, z wyjątkiem zobowiązań wycenianych wg wartości godziwej, wycenia się w skorygowanej cenie nabycia, stosując metodę efektywnej stopy procentowej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe, takie jak kontrakty walutowe typu fx forward w celu zabezpieczenia ryzyka zmiany kursu walut.

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem wzrostu stóp procentowych (WIBOR 6M, o który oparte są płatności odsetkowe w związku z zaciągniętym kredytem inwestycyjnym), Grupa wykorzystuje transakcję zabezpieczającą IRS (Interest Rate Swap). Transakcja IRS umożliwia zarządzanie ryzykiem stóp procentowych, pozwalając m. in. na zamianę stopy procentowej kredytu ze stopy zmiennej na stałą, dając możliwość zabezpieczenia przed wzrostem kosztu kredytu.

W związku z tym, że przyszłe planowane płatności z tytułu sprzedaży lub zakupu nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym Spółki, podczas gdy instrumenty zabezpieczające fx forward bez rachunkowości zabezpieczeń są wyceniane do wartości godziwej przez wynik, powstaje potencjalne księgowo niedopasowanie. Celem jego eliminacji Grupa wprowadziła od 1 lipca 2011 roku rachunkowość zabezpieczeń.

Jeśli pochodny instrument finansowy jest wyznaczony jako zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dotyczących określonego ryzyka związanego z rozpoznanym składnikiem aktywów, z rozpoznanym zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, która mogłaby wpłynąć na zysk lub stratę bieżącego okresu, część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach i prezentuje, jako osobną pozycję z tytułu zabezpieczenia, w kapitale własnym. Zyski lub straty rozpoznane uprzednio w kapitale własnym są przenoszone do zysku lub straty bieżącego okresu w tym samym okresie i w tej samej pozycji, w których zabezpieczane przepływy pieniężne są ujmowane w wyniku finansowym. Nieefektywną część zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego ujmuje się natychmiast jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

Jeśli instrument zabezpieczający przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, wykonany, lub zmianie ulega jego przeznaczenie, Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń. Skumulowane zyski lub straty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitałach pozostawia się w kapitałach aż do momentu realizacji planowanej transakcji i jej ujęcia jako zysk lub stratę bieżącego okresu. W przypadku, gdy pozycja zabezpieczana jest aktywem niefinansowym, zyski lub straty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach korygują wartość sprawozdawczą tego aktywa w momencie jego rozpoznania. Jeśli nie przewiduje się wystąpienia planowanej transakcji, zyski lub straty ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmowane są natychmiast jako zysk lub strata bieżącego okresu. W pozostałych przypadkach kwoty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach ujmuje się w się jako zysk lub strata bieżącego okresu w tym samym okresie lub okresach, w których zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na zysk lub stratę bieżącego okresu.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 29 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

pieniężnych związanych z zabezpieczaniem ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczanie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest ono wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

4.3.10. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w wyniku finansowym w wartości netto (pomniejszonej o spodziewane przychody).

Rezerwa na umowy rodzące obciążenia tworzona jest w przypadku, gdy spodziewane przez Grupę korzyści ekonomiczne z umowy są niższe niż nieuniknione koszty wypełnienia obowiązków umownych. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe. Rezerwy tworzy się również na przyszłe zobowiązania spowodowane restrukturyzacją, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów Grupa jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy a plany restrukturyzacji pozwalają w sposób wiarygodny oszacować wartość tych przyszłych zobowiązań.

Grupa tworzy również rezerwę na naprawy gwarancyjne. Do obliczenia rezerwy wykorzystywany jest wskaźnik stosunku kosztu napraw gwarancyjnych do ogółu sprzedaży w okresie. Rezerwa na naprawy gwarancyjne jest tworzona w ciężar pozostałej działalności operacyjnej.

4.3.11. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z systemami wynagradzania pracownicy mają prawo do odpraw emerytalnych oraz w niektórych spółkach Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz stałej podstawy określonej w zakładowych układach zbiorowych pracy. Spółki tworzą rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Tworzone rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne ustalane są w oparciu o metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych technikami aktuarialnymi. Podstawą do wiarygodnego oszacowania wielkości rezerw są:

- kryteria nabywania praw do wymienionych świadczeń;
- założenia aktuarialne.

Zgodnie z MSR 19 koszt programu określonych świadczeń (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe) obejmuje następujące składniki:

- koszty świadczeń pracowniczych – ujmowane w wyniku (pozostałe koszty operacyjne);
- odsetki netto od zobowiązań z tytułu określonych świadczeń netto – ujmowane w wyniku (pozostałe koszty operacyjne);

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 30 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- przeszacowania zobowiązań z tytułu określonych świadczeń netto (zyski / straty aktuarialne) – ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach (kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń).

Koszty innych długoterminowych świadczeń pracowniczych (nagrody jubileuszowe) – ujmowane są w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

Grupa tworzy rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności, które będzie musiała ponieść w wyniku niewykorzystanego przez pracowników uprawnienia, a które to uprawnienie przysługuje na dzień sprawozdawczy. Rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności ujmuje się jako zobowiązanie po potrąceniu wszelkich kwot już zapłaconych. Rezerwa na koszty kumulowanych płatnych nieobecności stanowi rezerwę krótkoterminową, nie podlega dyskontowaniu i tworzona jest w ciężar działalności podstawowej.

4.3.12. Przychody

Przychody ze sprzedaży dóbr

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują one należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą. Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Co do zasady, stosowane w Grupie terminy płatności nie przekraczają 90 dni.

Gwarancje w zakresie należytego wykonania kontraktu udzielane są co do zasady na okresy 2-letnie, a po ich wygaśnięciu, w okresie kolejnych 2-5 lat (w zależności od umowy), obowiązują gwarancje z tytułu rękojmi.

W przypadku systemów informatycznych, gwarancje udzielane są standardowo na okres 12 miesięcy.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody ze sprzedaży usług długoterminowych są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji, jeżeli wynik transakcji dotyczącej świadczenia usługi można oszacować w wiarygodny sposób. Przychody z usług z kontraktów długoterminowych są rozpoznawane w czasie na podstawie metody opartej na nakładach. Jeżeli wyniku transakcji dotyczącej świadczenia usługi nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

Przychody z tytułu świadczenia usług dotyczące krótkoterminowych zleceń są rozpoznawane „w punkcie w czasie” w momencie finalizacji usługi, po potwierdzeniu wykonania obligacji kontraktowej (po otrzymaniu protokołu odbioru).

Inne przychody

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są sukcesywnie w miarę ich narastania, w odniesieniu do wartości sprawozdawczej netto danego składnika aktywów finansowych, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 31 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

4.3.13. Transakcje w walutach obcych

W sprawozdaniach finansowych jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej Apator transakcje w walucie obcej przelicza się według kursu obowiązującego na dzień dokonania transakcji. Na dzień sprawozdawczy aktywa i pasywa pieniężne wykazuje się według kursu banku wiodącego obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Zyski i straty wynikłe z przeliczenia walut są odnoszone bezpośrednio w wynik finansowy.

Walutą funkcjonalną zagranicznej jednostki zależnej Apator GmbH jest EUR, jednostki zależnej Apator Metra – CZK, natomiast walutą funkcjonalną zagranicznej jednostki zależnej Apator Metroteks jest UAH, jednostki zależnej Miitors ApS. – DKK, a jednostki zależnej GEORGE WILSON INDUSTRIES Ltd. – GBP. Na dzień sprawozdawczy aktywa i zobowiązania tych zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień sprawozdawczy, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany rok obrotowy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako jego odrębny składnik.

W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w wyniku finansowym.

4.3.14. Podatki

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący jest to oczekiwana kwota zobowiązań lub należności z tytułu podatku od dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalona z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień sprawozdawczy oraz korekty zobowiązania podatkowego dotyczącego lat ubiegłych.

Podatek odroczony ujmuje się w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością sprawozdawczą aktywów i zobowiązań i ich wartością ustaloną dla celów podatkowych. Odroczony podatek dochodowy nie jest ujmowany w przypadku następujących różnic przejściowych: początkowe ujęcie aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i nie wpływa ani na zysk lub stratę bieżącego okresu ani na dochód do opodatkowania, różnice związane z inwestycjami w jednostkach zależnych i współkontrolowanych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zbyte w dającej się przewidzieć przyszłości. Ponadto, nie ujmuje się podatku odroczonego od różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy. Podatek odroczony jest wyceniany z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwrócą się, przy tym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub faktycznie do dnia sprawozdawczego. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Grupa posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensaty bieżących zobowiązań i aktywów podatkowych i pod warunkiem, że aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tą samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub na różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczyć zobowiązanie.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego związane z nierozliczoną stratą podatkową, niewykorzystaną ulgą podatkową i ujemnymi różnicami przejściowymi, są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na ich wykorzystanie. Aktywa z tytułu podatku odroczonego podlegają ponownej ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i obniżają się je w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z nimi korzyści w podatku dochodowym.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 32 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Spółki wchodzące w skład Grupy Apator stosują stawki podatkowe zgodnie z obowiązującymi przepisami kraju, w którym prowadzą działalność gospodarczą (Czechy 19%, Ukraina 21%, Niemcy 15%, Wielka Brytania 20%, Dania 22%).

4.3.15. Ulga strefowa wynikająca z prowadzenia działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Jednostka dominująca Apator SA korzysta ze zwolnienia w podatku dochodowym z tytułu kosztów nowej inwestycji na mocy uzyskanego w dniu 28 grudnia 2010 roku zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Zwolnieniu podlega dochód strefowy, czyli dochód uzyskany z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie PSSE, w ramach uzyskanego zezwolenia.

Apator S.A. ujmuje ulgę podatkową wynikającą z prowadzenia działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej (zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych) zgodnie z MSR 12 tj. rozpoznaje ją jako aktywa z tytułu odroczonego podatku do wysokości możliwej do uzyskania pomocy publicznej. Maksymalna wysokość możliwej do uzyskania pomocy kalkulowana jest jako iloczyn intensywności pomocy obowiązującej dla województwa oraz wartości nakładów poniesionych w ramach inwestycji uznanych za wydatki kwalifikowane. Aktywa z tytułu podatku odroczonego związane z niewykorzystaną ulgą podatkową są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na ich wykorzystanie. Aktywa te podlegają ponownej ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i obniża się je w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z nimi korzyści w podatku dochodowym.

W dniu 23 czerwca 2014 roku, jednostka dominująca uzyskała kolejne zezwolenie na prowadzenie działalności na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej („PSSE”). Zgodnie z tym zezwoleniem była ona zobowiązana do poniesienia w terminie do 31 grudnia 2018 roku wydatków inwestycyjnych w wysokości przewyższającej 20.000 tys. zł i zatrudnienia co najmniej 15 nowych pracowników. Inwestycja związana z tym zezwoleniem nie została rozpoczęta w powyższym terminie, jednak jednostka dominująca uzyskała w dniu 13 lutego 2019 r. decyzję zmieniającą ww. zezwolenie w zakresie przedłużenia terminu zakończenia inwestycji z 31 grudnia 2018 r. do 31 grudnia 2021 r.

4.3.16. Kapitały własne

Do kapitałów własnych Grupa zalicza: kapitał podstawowy, pozostałe kapitały, kapitał z przeszacowania programu określonych świadczeń, kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe z konsolidacji, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik bieżącego roku. Pozycje obniżające wielkość kapitałów własnych stanowią odpisy z wyniku finansowego z bieżącego roku, stanowiące wypłaty zaliczek na poczet dywidendy.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 33 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

5. Raportowanie segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią Grupy zaangażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami Grupy. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie (patrz nota 8.1). Dane dotyczące przychodów i kosztów w poszczególnych segmentach przekazywane są zarządowi do analizy po eliminacji przychodów pomiędzy segmentami. Zarząd analizuje rezultaty każdego z segmentów na poziomie poszczególnych wyników, tj. wyniku brutto ze sprzedaży, wyniku ze sprzedaży, wyniku z działalności operacyjnej oraz EBITDA. Czynnikiem wpływającym na decyzje strategiczne i operacyjne jest również udział poszczególnych segmentów w generowaniu marży operacyjnej Grupy (na poziomie EBITDA). Przychody i koszty segmentów analizowane są po wyeliminowaniu wzajemnych transakcji pomiędzy segmentami. Przy podejmowaniu decyzji operacyjnych nie podlegają natomiast analizie pozycje bilansowe dotyczące poszczególnych segmentów. Dane bilansowe analizowane są na poziomie poszczególnych spółek Grupy.

Na wyniki segmentów składają się wyniki następujących spółek:

- Energia Elektryczna – wyniki Apator S.A. w części dotyczącej opomiarowania energii elektrycznej i aparatury łączeniowej, wyniki Apator Elkomtech S.A., wyniki Apator Rector Sp. z o.o., wyniki Apator Control Sp. z o.o., wyniki FAP Pafal S.A., część wyników Apator GmbH;
- Gaz – wyniki Apator Metrix S.A. wraz z jednostkami kontrolowanymi, wyniki Apator S.A. w części dotyczącej opomiarowania gazu, część wyników Apator GmbH;
- Woda i Ciepło - wyniki Apator Powogaz S.A. wraz z jednostkami kontrolowanymi i współkontrolowanymi, wyniki Apator S.A. w części dotyczącej opomiarowania wody i ciepła;

Obroty wewnętrzne między spółkami Grupy Kapitałowej są eliminowane dla celów raportowania segmentów działalności.

6. Podstawowe osądy i podstawy szacowania niepewności

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu Jednostki Dominującej dokonania szacunków, osądów i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów i kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz różnych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach. Wyniki tych szacunków dają podstawę do profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i pasywów. W istotnych kwestiach Zarząd Spółki dokonując szacunków opiera się na opiniach niezależnych ekspertów. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Począwszy od 2017 roku Grupa traktuje aktywa należące do Apator Rector Sp. z o.o. i Apator Elkomtech S.A. jako jeden ośrodek generujący przepływy pieniężne (w przeciwieństwie do lat poprzednich, gdzie traktowano obie spółki jako odrębne CGU - cash generating unit).

Dodatkowo, w roku 2018 podjęto decyzje o przyłączeniu spółki Apator Control Sp. z o.o. do spółki Apator Elkomtech S.A. W związku z planem połączenia, w ramach CGU badane są trzy podmioty. Argumentem przemawiającym za zmianą podejścia są zmiany organizacyjne zaistniałe w ostatnim czasie, polegające na istotnym wzroście poziomu integracji działalności operacyjnej spółek.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujmowana w okresie, w którym zmiana została dokonana.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 34 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Szacunki i założenia, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej Apator zostały ujęte w następujących notach:

- Utrata wartości: wartości niematerialnych (nota 8.3), wartości firmy jednostek zależnych (nota 8.4), rzeczowych aktywów trwałych (nota 8.5), pozostałych aktywów finansowych (nota 8.8), zapasów (nota 8.9), należności handlowe oraz pozostałe należności (nota 8.10)
- Rezerwy na zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych (nota 8.19)
- Podatek dochodowy (nota 8.21)

7. Informacja dotycząca sezonowości działalności

W związku z wytwarzaniem przez Grupę Kapitałową Apator dóbr inwestycyjnych, przy analizie przychodów zaznacza się sezonowość sprzedaży. W minionych latach Grupa uzyskiwała wyższe przychody w III i IV kwartale. Począwszy od 2012 roku zauważalny był powolny zanik sezonowości. Jednak z uwagi na wejście w 2014 roku w skład Grupy spółki Apator Elkomtech S.A. (istotny IV kwartał ze względu na wydatkowanie pod koniec roku przez zakłady energetyczne pozostałych do dyspozycji środków budżetowych; na IV kw. 2018 r. przypało 44% całorocznych przychodów tej spółki), sezonowość stała się ponownie zauważalna.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator	Strona 35 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8. Noty objaśniające do sprawozdania finansowego

8.1. Segmenty operacyjne

Działalność grupy Apator skupiona jest w trzech podstawowych segmentach:

- ✓ Energia elektryczna
- ✓ Gaz
- ✓ Woda i ciepło

Zarząd analizuje rezultaty każdego z segmentów na poziomie poszczególnych wyników, tj. wyniku brutto ze sprzedaży, wyniku ze sprzedaży, wyniku z działalności operacyjnej oraz EBITDA.

Działalność prowadzona poza tymi segmentami została zaprezentowana jako pozostała.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Energia elektryczna	Gaz	Woda i ciepło	Non-core	Niealokowane	Razem	Działalność zaniechana	Ogółem
Wyniki finansowe segmentów operacyjnych za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018								
Przychody ze sprzedaży do klientów zewnętrznych	385 922	183 536	258 344	-	-	827 802	16 241	844 043
Koszt własny sprzedaży	266 876	142 552	159 469	-	-	568 897	14 619	583 516
Zysk brutto ze sprzedaży	119 046	40 984	98 875	-	-	258 905	1 622	260 527
Koszty sprzedaży	17 308	5 903	18 572	-	240	42 023	219	42 242
Koszty ogólnego zarządu	57 631	22 123	36 779	899	2 580	120 012	(1)	120 011
Zysk ze sprzedaży	44 107	12 958	43 524	(899)	(2 820)	96 870	1 404	98 274
Pozostałe przychody (koszty) operacyjne	(6 162)	589	(2 485)	971	-	(7 087)		(7 087)
Udział w zyskach spółek stowarzyszonych	-	22	1 320	-	-	1 342	-	1 342
Zysk z działalności operacyjnej	37 945	13 569	42 359	72	(2 820)	91 125	1 404	92 529
Amortyzacja	21 390	12 360	7 777	255	-	41 782		41 782
EBITDA*	59 335	25 929	50 136	327	(2 820)	132 907	1 404	134 311
Wyniki finansowe segmentów operacyjnych za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017								
Przychody ze sprzedaży do klientów zewnętrznych	348 082	271 925	263 189	-	-	883 196	23 706	906 902
Koszt własny sprzedaży	261 524	218 285	167 471	-	-	647 280	19 761	667 041
Zysk brutto ze sprzedaży	86 558	53 640	95 718	-	-	235 916	3 945	239 861
Koszty sprzedaży	19 983	7 213	16 680	-	240	44 116	766	44 882
Koszty ogólnego zarządu	59 573	24 603	31 229	757	5 388	121 550	1 300	122 850
Zysk ze sprzedaży	7 002	21 824	47 809	(757)	(5 628)	70 250	1 879	72 129
Pozostałe przychody (koszty) operacyjne	(3 624)	(5 417)	(1 249)	1 621	-	(8 669)	-	(8 669)
Udział w zyskach spółek stowarzyszonych	-	48	1 100	1	-	1 149	-	1 149
Zysk z działalności operacyjnej	3 378	16 455	47 660	865	(5 628)	62 730	1 879	64 609
Amortyzacja	21 101	10 880	6 585	718	-	39 284		39 284
EBITDA*	24 479	27 335	54 245	1 583	(5 628)	102 014	1 879	103 893

* - EBITDA to zysk z działalności operacyjnej powiększony o wartość amortyzacji za dany okres

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 36 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

8.2. Informacje geograficzne

Grupa Kapitałowa Apator wyodrębniła trzy następujące obszary działalności:

- Kraj – obejmujący sprzedaż na terenie kraju
- Unia Europejska – sprzedaż zrealizowana w krajach Unii Europejskiej
- Eksport – sprzedaż zrealizowana w pozostałych krajach

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kraj	Eksport poza UE	Unia Europejska	Razem	Działalność zaniechana	Ogółem
<i>Przychody ze sprzedaży segmentów geograficznych za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018</i>						
Przychody ogółem	449 066	118 215	260 521	827 802	16 241	844 043
Sprzedaż na zewnątrz	449 066	100 251	260 521	809 838	16 227	826 065
Sprzedaż do jednostek powiązanych	-	17 964	-	17 964	14	17 978
<i>Przychody ze sprzedaży segmentów geograficznych za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017</i>						
Przychody ogółem	389 053	123 930	370 213	883 196	23 706	906 902
Sprzedaż na zewnątrz	389 053	103 232	370 213	862 498	23 706	886 204
Sprzedaż do jednostek powiązanych	-	20 698	-	20 698	-	20 698

8.3. Wartości niematerialne

Dane dotyczące wartości niematerialnych zaprezentowano w poniższych tabelach.

WYSZCZEGÓLNIENIE	RELACJE Z KLIENTAMI	PATENTY I LICENCJE, OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	POZOSTAŁE WARTOŚCI NIEMATERIALNE	ZALICZKI NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE	RAZEM
Wartość netto na dzień 01.01.2017	21 383	10 177	45 358	8 928	-	85 846
Zmiana z tytułu przejęcia / wyłączenia jednostki	1 822	-	603	-	-	2 425
Zwiększenie z tytułu nabycia	-	1 821	5 408	89	30	7 348
Zwiększenie z tytułu własnej produkcji	-	-	14 402	-	-	14 402
Zwiększenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	-	-	20	-	-	20
Zwiększenie z tytułu zaliczki na wartości niematerialne	-	-	-	-	8	8
Zmniejszenie z tytułu zbycia	-	(68)	-	-	-	(68)
Zmniejszenie z tytułu likwidacji	-	(92)	-	(10)	-	(102)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	(2 248)	-	-	(2 248)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	-	-	(1 763)	-	-	(1 763)
Amortyzacja	(2 680)	(2 149)	(5 574)	(264)	-	(10 667)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu zbycia	-	68	-	-	-	68

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 37 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

WYSZCZEGÓLNIENIE	RELACJE Z KLIENTAMI	PATENTY I LICENCJE, OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	POZOSTAŁE WARTOŚCI NIEMATERIALNE	ZALICZKI NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE	RAZEM
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	-	91	(132)	10	-	(31)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	1 799	-	-	1 799
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	(945)	(498)	-	(1 443)
Pozostałe zmiany- brutto	-	(240)	(3 113)	-	-	(3 353)
Pozostałe zmiany- umorzenie	-	30	99	-	-	129
Wartość netto na dzień 31.12.2017	20 525	9 638	53 914	8 255	38	92 370
Wartość netto na dzień 01.01.2018	20 525	9 638	53 914	8 255	38	92 370
Zwiększenie z tytułu nabycia	-	1 963	14 606	118	-	16 687
Zwiększenie z tytułu własnej produkcji	-	2 309	7 456	-	-	9 765
Zwiększenie z tytułu zaliczki na wartości niematerialne	-	-	-	-	136	136
Zmniejszenie z tytułu likwidacji	-	(330)	(910)	-	-	(1 240)
Zmniejszenie z tytułu zaniechania inwestycji	-	-	(780)	-	-	(780)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	-	-	(11 574)	-	-	(11 574)
Rozliczenie zaliczki na wartości niematerialne	-	-	-	-	(66)	(66)
Amortyzacja	(2 680)	(2 026)	(6 786)	(319)	-	(11 811)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	-	330	910	-	-	1 240
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	135	-	-	135
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	(7)	28	292	-	313
Pozostałe zmiany- brutto	-	127	105	-	1	233
Pozostałe zmiany- umorzenie	-	(34)	(85)	-	-	(119)
Wartość netto na dzień 31.12.2018	17 845	11 970	57 019	8 346	109	95 289

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 38 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

WYSZCZEGÓLNIENIE	RELACJE Z KLIENTAMI	PATENTY I LICENCJE, OPROGRAMOWANIE KOMPUTEROWE	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	POZOSTAŁE WARTOŚCI NIEMATERIALNE	ZALICZKI NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE	RAZEM
Stan na dzień 31.12.2017						
Wartość brutto	30 575	22 686	74 209	14 819	38	142 327
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(10 050)	(13 048)	(20 295)	(6 564)	-	(49 957)
Wartość netto	20 525	9 638	53 914	8 255	38	92 370
Stan na dzień 31.12.2018						
Wartość brutto	30 575	26 748	83 140	15 229	109	155 801
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(12 730)	(14 778)	(26 121)	(6 883)	-	(60 512)
Wartość netto	17 845	11 970	57 019	8 346	109	95 289

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych będących nadal w użytkowaniu	20 831	15 695
Wartość nakładów na prace badawcze i rozwojowe ujętych jako koszt w okresie	9 156	19 184
Kwota kosztów finansowania zewnętrznego aktywowana w danym okresie	15	13

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 39 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.4. Wartość firmy jednostek zależnych

Dane dotyczące wartości firmy prezentują poniższe tabele.

NAZWA JEDNOSTKI ZALEŻNEJ	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Apator Control Sp.z o.o.	75	75
Apator Powogaz S.A.	17 855	17 855
Apator Rector Sp.z o.o.	43 106	43 106
Apator Elkomtech S.A.	34 431	34 431
George Wilson Industries Ltd.	3 408	3 345
Apator Telemetry Sp.z o.o.	1 832	1 832
Apator Metra s.r.o.	683	666
Miitors ApS	18 724	18 213
TOV Apator Metroteks	131	119
Wartość firmy netto	120 245	119 642

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Wartość firmy brutto na początek okresu	119 977	123 282
Zmiana z tytułu przejęcia jednostki	-	(1 822)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	603	(1 483)
Wartość firmy brutto na koniec okresu	120 580	119 977
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	(335)	(335)
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(335)	(335)
Wartość firmy netto na koniec okresu	120 245	119 642

Na dzień 31 grudnia 2018 r. Zarząd jednostki dominującej przeprowadził test na utratę wartości firmy oraz aktywów Spółek w Grupie. Założono średnioważony koszt kapitału na poziomie 7,6% i pięcioletni okres prognozy oparty na Strategii Grupy Kapitałowej Apator na lata 2019 - 2023.

Na podstawie przeprowadzonych testów nie stwierdzono utraty wartości aktywów w obrębie poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne w grupie Apator.

Test na utratę wartości firmy oraz innych aktywów w Grupie przeprowadzono w oparciu o szacunek bieżącej wartości sumy przyszłych wolnych przepływów pieniężnych generowanych przez poszczególne ośrodki wypracowujące środki pieniężne, uwzględniających podatek, zmianę stanu sald majątku obrotowego oraz nakłady na środki trwałe i wartości niematerialne. Dla lat 2019 - 2023 przepływy oszacowano w oparciu o wspomniane wcześniej istniejące biznes plany wynikające ze Strategii. Dla określenia wartości rezydualnej zastosowano 2% stopę wzrostu w kolejnych latach po roku 2023.

W Grupie kapitałowej Apator, ośrodki wypracowujące środki pieniężne stanowią spółki bezpośrednio zależne od Apator S.A. lub grupy spółek, których jednostki nadrzędne są spółkami bezpośrednio zależnymi od Apator S.A., a które charakteryzuje jednorodna baza aktywów służąca do realizacji działalności operacyjnej, (z wyjątkiem Apator Elkomtech S.A., Apator Rector Sp. z o.o. oraz Apator Control Sp. z o.o. (zwane dalej łącznie Centrum Automatyzacji Pracy Sieci), co opisano poniżej.

W przypadku Centrum Automatyzacji Pracy Sieci, test na utratę wartości przeprowadzono przy założeniu, że aktywa spółek stanowią jeden ośrodek wypracowujący przepływy pieniężne.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 40 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Uzasadnieniem dla takiego podejścia są przede wszystkim wysoki poziom integracji operacyjnej wynikający z komplementarności oferty jak i istotne zmiany, jakie miały miejsce w 2017 r. oraz w 2018 r. w zakresie prowadzenia działalności przez spółki.

Począwszy od 2017 r. spółki Apator Elkomtech S.A. i Apator Rector Sp. z o.o. realizują sprzedaż usług poprzez wspólny dział sprzedaży oraz wspólnie składają oferty na świadczenie kompleksowych usług. Takie podejście wynika przede wszystkim z komplementarności oferty obu jednostek i istotnie ułatwia pozyskiwanie nowych projektów. Dodatkowo, w 2018 roku podjęto decyzje o połączeniu spółki Apator Elkomtech S.A. i Apator Control Sp. z o.o. Spółki planują również dalsze prace nad wspólnymi produktami w przyszłości.

W wyniku przeprowadzonego testu Grupa nie stwierdziła utraty wartości majątku.

Grupa nie oczekuje, aby zmiany kluczowych założeń testu dla CGU innych niż CGU obejmujący Centrum Automatyzacji Pracy Sieci spowodowały zrównanie wartości odzyskiwalnej z wartością bilansową.

Dla Centrum Automatyzacji Pracy Sieci przeprowadzono analizę wrażliwości na zmianę WACC spowodowaną zmianą stopnia finansowania kapitałem obcym, zmianami kosztu kapitału własnego oraz na zmianę stopy wzrostu przychodów.

Oszacowano, iż spadek dynamiki wzrostu przychodów o 6,5 p.p. lub wzrost WACC o 3,7 p.p. może spowodować zrównanie wartości odzyskiwalnej z bilansową (oba czynniki analizowano odrębnie).

W związku z tym zmiany wartości stop dyskonta oraz stopy wzrostu przychodów nie wpływają w istotny sposób na wynik przeprowadzonego testu.

8.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Do najistotniejszych nakładów na rzeczowe aktywa trwałe w trakcie pierwszego 2018 roku należały inwestycje w maszyny i urządzenia oraz pozostałe rzeczowe aktywa trwałe.

Nie wystąpiły przesłanki świadczące o utracie wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Dane dotyczące rzeczowych aktywów trwałych zaprezentowano w poniższych tabelach.

WYSZCZEGÓLNIENIE	GRUNTY, BUDYNKI I BUDOWLE	MASZYNY I URZĄDZE- NIA	ŚRODKI TRANSPOR- TU	POZOSTAŁE RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W BUDOWIE	ZALICZKI NA RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RAZEM
Wartość netto na dzień 01.01.2017	94 538	39 241	5 986	36 477	8 685	485	185 412
Zwiększenie z tytułu nabycia	318	16 187	664	9 534	-	-	26 703
Zwiększenie stanu z tytułu modernizacji	1 403	2 162	-	1 731	-	-	5 296
Zwiększenie z tytułu własnej produkcji	17	564	-	986	-	-	1 567
Zwiększenie z tytułu przyjęcia z leasingu finansowego	-	1 343	1 968	-	-	-	3 311
Zwiększenie z tytułu zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	33 679	11 169	44 848
Zmniejszenie z tytułu zbycia	-	(6 504)	(2 163)	(473)	(1 350)	-	(10 490)
Zmniejszenie z tytułu likwidacji	(138)	(4 224)	(512)	(3 692)	-	-	(8 566)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(2 648)	(671)	(298)	(761)	-	-	(4 378)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	-	-	-	-	(503)	-	(503)
Rozliczenie zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	(33 442)	(3 736)	(37 178)
Amortyzacja	(3 535)	(11 541)	(2 978)	(10 563)	-	-	(28 617)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu zbycia	-	5 269	1 826	429	-	-	7 524

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 41 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

WYSZCZEGÓLNIENIE	GRUNTY, BUDYNKI I BUDOWLE	MASZyny I URZĄDZE- NIA	ŚRODKI TRANSPOR- TU	POZOSTAŁE RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W BUDOWIE	ZALICZKI NA RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RAZEM
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	138	4 046	456	3 653	-	-	8 293
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	738	520	118	716			2 092
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	(19)	(392)	(1)	(28)	-	-	(440)
Pozostałe zmiany- brutto	(21)	(14)	(3)	(2)	(28)	1	(67)
Pozostałe zmiany- umorzenie	1	5	1	1	-	-	8
Wartość netto na dzień 31.12.2017	90 792	45 991	5 064	38 008	7 033	7 919	194 807
Wartość netto na dzień 01.01.2018	90 792	45 991	5 064	38 008	7 033	7 919	194 807
Zmiana z tytułu przejścia / wyłączenia jednostki							-
Zwiększenie z tytułu nabycia	-	11 184	883	9 281	-	-	21 348
Zwiększenie stanu z tytułu modernizacji	5 462	2 024	38	1 093	-	-	8 617
Zwiększenie z tytułu własnej produkcji	-	297	-	1 012	-	-	1 309
Zwiększenie z tytułu przyjęcia z leasingu finansowego	-	639	2 647	850	-	-	4 136
Zwiększenie z tytułu zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	32 391	6 066	38 457
Zmniejszenie z tytułu zbycia	-	(4 025)	(2 168)	(226)	(1 549)	-	(7 968)
Zmniejszenie z tytułu likwidacji	(15)	(2 992)	(184)	(3 871)	-	-	(7 062)
Zmniejszenie z tytułu zaniechania inwestycji	-	-	-	-	(19)	-	(19)
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	75	2	-	27	-	-	104
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania- pozostałe	-	-	-	-	(711)	-	(711)
Rozliczenie zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	-	-	-	(33 651)	(6 292)	(39 943)
Pozostałe odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów	-	16	-	-	-	-	16
Amortyzacja	(3 410)	(12 292)	(2 680)	(11 589)	-	-	(29 971)
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu zbycia	-	2 558	2 074	1 817	-	-	6 449
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu likwidacji	16	2 433	183	2 216	-	-	4 848
Zmniejszenie dotychczasowego umorzenia z tytułu przekwalifikowania- do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	140	48	0	0	0	188
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	1	66	-	42	-	-	109
Pozostałe zmiany- brutto	197	143	14	429	(22)	2	763
Pozostałe zmiany- umorzenie	(34)	(92)	(11)	-	-	-	(137)
Wartość netto na dzień 31.12.2018	93 084	46 092	5 908	39 089	3 472	7 695	195 340

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 42 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

WYSZCZEGÓLNIENIE	GRUNTY, BUDYNKI I BUDOWLE	MASZYNY I URZĄDZE- NIA	ŚRODKI TRANSPOR- TU	POZOSTAŁE RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE W BUDOWIE	ZALICZKI NA RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RAZEM
Stan na dzień 31.12.2017							
Wartość brutto	120 479	130 338	16 755	142 354	7 054	7 919	424 899
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(29 687)	(84 347)	(11 691)	(104 346)	(21)	-	(230 092)
Wartość netto	90 792	45 991	5 064	38 008	7 033	7 919	194 807
Stan na dzień 31.12.2018							
Wartość brutto	126 199	137 676	17 985	150 991	3 493	7 695	444 039
Suma dotychczasowego umorzenia i odpisów aktualizujących	(33 115)	(91 584)	(12 077)	(111 902)	(21)	-	(248 699)
Wartość netto	93 084	46 092	5 908	39 089	3 472	7 695	195 340

Do pozabilansowych rzeczowych aktywów trwałych Grupy (zaprezentowanych w poniższej tabeli) zaliczane są dzierżawione nieruchomości, prawo użytkowania wieczystego gruntu oraz aktywa trwałe wykorzystywane w działalności socjalnej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Grunty, budynki i budowle	5 322	5 655
Maszyny i urządzenia	302	413
Środki transportu	173	173
Razem	5 797	6 241

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Wartość brutto wszystkich w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu	159 942	91 315
Kwota kosztów finansowania zewnętrznego aktywowana w danym okresie	42	42
Wartość sprawozdawcza rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	51 043	78 391

Na rzeczowych aktywach trwałych na 31 grudnia 2018 roku ustanowione były następujące zabezpieczenia:

- Hipoteka umowna łączna do kwoty 26,0 mln zł, ustanowiona na nieruchomościach FAP Pafal S.A. w Świdnicy i Apator Mining Sp. z o.o. w Pszowie jako zabezpieczenie wieloproduktowej zawartej między spółkami grupy a ING Bank Śląski S.A.
- Hipoteka (wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia) z tytułu zabezpieczenia kredytu inwestycyjnego (z limitem 24.000 tys. zł) zaciągniętego w ING Bank Śląski, ustanowiona na nieruchomości Apator Powogaz S.A. w Poznaniu,
- Hipoteka przymusowa w kwocie 117 tys. zł, ustanowiona na nieruchomości Apator Powogaz S.A. położonej w Pniewach, stanowiącą zabezpieczenie zobowiązania wobec Starosty Szamotulskiego z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności.
- Hipoteka w kwocie 50 mln CZK (wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia), ustanowiona na nieruchomości jednostki zależnej Apator Metra w Czechach, w związku z zawartą umową kredytową.
- Hipoteka w wysokości 23.250 tys. zł, ustanowiona na nieruchomościach Apator Metrix S.A., jako zabezpieczenie spłaty zobowiązań wynikających z zawartych z bankiem Millenium umów kredytowych.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 43 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

- Zastaw na maszynach i urządzeniach oraz środkach transportu będących własnością Apator S.A., Apator Powogaz S.A., FAP Pafal S.A., Apator Metrix S.A., Apator Elkomtech S.A., Apator Mining Sp. z o.o., Apator Control Sp. z o.o., wraz z cesją z polisy ubezpieczeniowej, w związku z Umową wieloproduktową zawartą z ING Bank Śląski S.A. Wartość netto zastawu na 31.12.2018 r. wyniosła 32,7 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły przesłanki świadczące o utracie wartości istotnych rzeczowych aktywów trwałych. Zestawienie zmian odpisów zaprezentowano w tabeli poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	GRUNTY, BUDYNKI I BUDOWLE	MASZYNY I URZĄDZENIA	POZOSTAŁE RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	RAZEM
Wartość odpisów na dzień 01.01.2017	2 232	551	3	2 786
Wartość odpisów na dzień 31.12.2017	2 232	551	3	2 786
Wartość odpisów na dzień 01.01.2018	2 232	551	3	2 786
Wykorzystanie odpisu- spisanie	-	(16)	-	(16)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2018	2 232	535	3	2 770

8.6. Nieruchomości inwestycyjne

Do nieruchomości inwestycyjnych Grupa Kapitałowa Apator zakwalifikowała zakupione grunty wraz z budynkami, które oddała w dzierżawę podmiotom niepowiązanym.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Wartość na początek okresu	1 354	1 491
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	11	(1)
Zwiększenie wartości godziwej	40	-
Zmniejszenie wartości godziwej	-	(136)
Wartość na koniec okresu	1 405	1 354

Nieruchomości te zostały wycenione w wartości godziwej przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego.

Dochody i koszty z tytułu nieruchomości inwestycyjnych prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Dochody z czynszu ujęte w bieżącym wyniku	132	115
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnej, która w okresie przynosiła dochody z czynszów	29	27
Wartość sprawozdawcza nieruchomości inwestycyjnych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	443	433

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa dokonała wyceny nieruchomości inwestycyjnych poprzez odniesienie do rynkowych cen transakcyjnych dotyczących podobnych nieruchomości. Z uwagi na niską wartość przeszacowania, aktualizacji wyceny dokonuje się raz w roku.

Nieruchomości inwestycyjne Grupa klasyfikuje do II poziomu hierarchii wartości godziwej.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 44 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.7. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych

Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych to wspólne przedsięwzięcia Grupy. Charakter tych inwestycji umożliwia wspólne podejmowanie strategicznych decyzji odnośnie tych jednostek. Dane dotyczące podmiotów współkontrolowanych prezentują poniższe tabele.

WYSZCZEGÓLNIENIE	TEPLOVODOMER	INDA d.o.o.
Procent posiadanych udziałów na dzień 31.12.2018	50,00%	35,00%
Procent posiadanych udziałów na dzień 31.12.2017	50,00%	35,00%
Procent posiadanych głosów na dzień 31.12.2018	50,00%	35,00%
Procent posiadanych głosów na dzień 31.12.2017	50,00%	35,00%
Metoda konsolidacji	praw własności	praw własności

WYSZCZEGÓLNIENIE	NAZWA SPÓŁKI		
	TEPLOVODOMER	INDA d.o.o.	RAZEM
Wartość na dzień 01.01.2017	2 295	481	2 776
Zmiany kapitału własnego z tytułu wypłaty dywidendy	(1 360)	-	(1 360)
Udział w zyskach (stratach) jednostek współkontrolowanych	1 100	48	1 148
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	(192)	(61)	(253)
Zmiana z tytułu niezrealizowanej marży na sprzedaży	298	-	298
Pozostałe zmiany	(92)	-	(92)
Wartość na dzień 31.12.2017	2 049	468	2 517
Wartość na dzień 01.01.2018	2 049	468	2 517
Zmiany kapitału własnego z tytułu wypłaty dywidendy	(1 027)	-	(1 027)
Udział w zyskach (stratach) jednostek współkontrolowanych	1 319	22	1 341
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	(254)	8	(246)
Zmiana z tytułu niezrealizowanej marży na sprzedaży	(512)	-	(512)
Pozostałe zmiany	709	-	709
Wartość na dzień 31.12.2018	2 284	498	2 782

WYSZCZEGÓLNIENIE	TEPLOVODOMER	INDA d.o.o.	RAZEM
Wartość na dzień 31.12.2018			
Aktywa trwałe	63	111	174
Aktywa obrotowe	7 589	610	8 199
Zobowiązania krótkoterminowe	(1 990)	359	(1 631)
Aktywa netto	5 661	1 080	6 741
Korekta z tytułu marży zatrzymanej w zapasach	(1 093)	-	(1 093)
Aktywa netto do wyliczenia udziału	4 568	1 080	5 648
Udział Grupy w aktywach netto	2 284	378	2 662
Przychody ogółem	25 796	3 266	29 062
Zysk (strata) netto	2 639	63	2 702
Całkowite dochody ogółem	2 639	63	2 702
Udział Grupy w zysku (stracie) netto	1 320	22	1 342
Wartość na dzień 31.12.2017			
Aktywa trwałe	82	132	214

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 45 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	TEPLOVODOMER	INDA d.o.o.	RAZEM
Aktywa obrotowe	7 299	762	8 061
Zobowiązania krótkoterminowe	(1 792)	429	(1 363)
Aktywa netto	5 589	1 323	6 912
Korekta z tytułu marży zatrzymanej w zapasach	(1 491)	-	(1 491)
Aktywa netto do wyliczenia udziału	4 098	1 323	5 421
Udział Grupy w aktywach netto	2 049	463	2 512
Przychody ogółem	30 093	3 071	33 164
Zysk (strata) netto	2 201	138	2 339
Całkowite dochody ogółem	2 201	138	2 339
Udział Grupy w zysku (stracie) netto	1 101	48	1 149

8.8. Pozostałe aktywa finansowe

Dane dotyczące pozostałych aktywów finansowych zaprezentowano w tabeli poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	82	263
Instrumenty pochodne	82	263
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	3 238	8 520
Akcje spółek dopuszczonych do obrotu publicznego	1	1
Instrumenty pochodne	3 237	8 220
Weksle	-	299
Pozostałe aktywa finansowe ogółem, w tym:	3 320	8 783
- w pozostałych jednostkach	3 320	8 783

Dane dotyczące odpisów aktualizujących zaprezentowano w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Wartość odpisów na początek okresu	436	436
Wartość odpisów na koniec okresu	436	436

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 46 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.9. Zapasy

Informacja o wartości sprawozdawczej zapasów została zaprezentowana w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Materiały	66 236	56 841
Produkcja w toku	51 614	35 481
Wyroby gotowe	44 724	32 452
Towary	321	22
Zaliczki na dostawy	2 730	1 622
Wartość zapasów ogółem	165 625	126 418

Zmiany wartości odpisów aktualizujących zapasy zaprezentowano poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
<i>Odpis aktualizujący zapasy ogółem</i>		
Wartość odpisów na początek okresu	7 325	5 504
Zmiana z tytułu przejęcia jednostki		
Zwiększenie- utworzenie odpisu w ciężar bieżącego wyniku	4 937	3 974
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot	(2 178)	(2 131)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	(6)	(22)
Wartość odpisów na koniec okresu	10 078	7 325

Informacje dodatkowe dotyczące zapasów zaprezentowano w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	600 310	625 183
Wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	62 613	54 545

Na zapasach będących własnością Apator S.A., Apator Telemetry Sp. z o.o., Apator Powogaz S.A., FAP Pafal S.A., Apator Metrix S.A., Apator Elkomtech S.A., Apator Mining Sp. z o.o. oraz Apator Control Sp. z o.o., ustanowiono zastaw rejestrowy o wartości księgowej zapasów nie mniejszej niż 75,6 mln zł (wraz z cesją z polisy ubezpieczeniowej), w związku z zawartą z ING Bank Śląski S.A. umową wieloproduktową.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 47 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.10. Należności handlowe oraz pozostałe należności

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Należności długoterminowe	6 433	7 663
Złożone depozyty, wadła, kaucje	837	1 204
Długoterminowe należności handlowe	5 596	6 459
Należności krótkoterminowe, w tym:	174 515	197 651
Należności handlowe	162 428	172 494
Należności bieżące	135 039	142 044
Należności przeterminowane do 1 miesiąca	18 629	20 086
Należności przeterminowane od 1 miesiąca do 3 miesięcy	8 048	7 325
Należności przeterminowane od 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 553	2 855
Należności przeterminowane od 6 miesięcy do 1 roku	327	928
Należności przeterminowane powyżej 1 roku	4 104	4 460
Odpis aktualizujący wartość należności handlowych	(5 272)	(5 204)
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	1 370	1 621
Należności z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	7 756	10 334
Należności z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	7 756	10 334
Pozostałe należności krótkoterminowe	2 961	13 202
Należności z tytułu sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	52	1 720
Należności z tytułu umów długoterminowych (kontraktów)	770	1 604
Złożone depozyty, wadła, kaucje	1 462	1 004
Roszczenia sporne	75	73
Przedpłaty- zaliczki na zakup usług	408	200
Inne należności	328	8 725
Odpis aktualizujący wartość pozostałych należności krótkoterminowych	(134)	(124)
Należności ogółem, w tym:	180 948	205 314
- od jednostek powiązanych	823	829
- od pozostałych jednostek	180 125	204 485

Poniżej przedstawiono dane dotyczące odpisów aktualizujących należności.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Odpis aktualizujący należności ogółem		
Wartość odpisów na początek okresu	5 328	5 896
Zwiększenie- utworzenie odpisu w ciężar bieżącego wyniku	2 002	1 363
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot	(1 356)	(1 473)
Wykorzystanie odpisu- spisanie	(576)	(457)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	8	(1)
Wartość odpisów na koniec okresu	5 406	5 328

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 48 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.11. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Jednostka dominująca nadal utrzymuje aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży w postaci Ośrodka Wypoczynkowego w Rowach.

Aktywa te stanowią majątek ZFŚS i jako nie generujące przychodu dla Spółki, ujęte są w wartości bilansowej 0.

8.12. Pożyczki udzielone

W dniu 8 listopada 2018 r. FAP Pafal S.A. udzielił pożyczki w wysokości 50 tys. zł dla BMJ-FORM Sp. z o.o. Oprocentowanie pożyczki wynosi 6% w skali roku, a termin spłaty przypada na 30 czerwca 2019 roku.

8.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Specyfikację środków pieniężnych i ich ekwiwalentów prezentuje poniższa tabela:

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne w kasie	43	51
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	29 259	41 523
Depozyt	29	28
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem	29 331	41 602

Informacje dodatkowe dotyczące środków pieniężnych zaprezentowano w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Wartość środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	2 581	15 219

Zaprezentowane w bilansie środki pieniężne o ograniczonym sposobie dysponowania w wysokości 604 tys. zł, to część środków zgromadzonych na rachunkach VAT, którymi ze względu na strukturę zakupów i sprzedaży, Grupa nie może swobodnie dysponować.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 49 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.14. Rozliczenia międzyokresowe

Informacja dotycząca rozliczeń międzyokresowych została zaprezentowana w tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	49	38
Certyfikacja, legalizacja	23	18
Ubezpieczenia	1	-
Inne rozliczenia międzyokresowe	25	20
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	3 811	3 580
Opłaty administracyjne	14	64
Certyfikacja, legalizacja	39	38
Ubezpieczenia	900	724
Usługi informatyczne	1 077	715
Usługi marketingowe	167	235
Szkolenia	40	30
Inne rozliczenia międzyokresowe	1 574	1 774

8.15. Kapitał podstawowy

Informacja o kapitale podstawowym została zaprezentowana w tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Liczba akcji	33 107 028	33 107 028
Wartość nominalna akcji	0,10	0,10
Kapitał podstawowy	3 311	3 311

Struktura akcjonariuszy na dzień 31 grudnia 2018 roku została przedstawiona w tabeli.

Imię i Nazwisko	Akcje imienne	Akcje na okaziciela	Suma akcji	Liczba głosów	Udział w kapitale	Udział w głosach
Mariusz Lewicki	1 187 376	1 000 624	2 188 000	5 750 128	6,61%	10,43%
Tadeusz Sosgórnik	993 102	907 401	1 900 503	4 879 809	5,74%	8,85%
Danuta Guzowska	954 214	566 065	1 520 279	4 382 921	4,59%	7,95%
Zbigniew Jaworski	760 848	610 152	1 371 000	3 653 544	4,14%	6,63%
Apator Mining sp. z o. o.	0	3 600 000	3 600 000	3 600 000	10,87%	6,53%
Janusz Marzygliński	818 092	110 080	928 172	3 382 448	2,80%	6,14%
Kazimierz Piotrowski z żoną	674 774	159 181	833 955	2 858 277	2,52%	5,19%
Pozostali	1 948 595	18 816 524	20 765 119	26 610 904	62,73%	48,28%
OGÓLEM	7 337 001	25 770 027	33 107 028	55 118 031	100,00%	100,00%

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 50 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.16. Pozostałe kapitały

Informacje o pozostałych kapitałach zostały zaprezentowane w tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji własnych powyżej ich wartości nominalnej	15 142	15 142
Pozostały kapitał zapasowy	401 958	401 633
Akcje własne	(8 273)	(3 524)
Kapitały rezerwowe	39 370	13 574
Pozostałe kapitały ogółem	448 197	426 825

WYSZCZEGÓLNIENIE	KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI WŁASNYCH POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ	POZOSTAŁY KAPITAŁ ZAPASOWY	AKCJE WŁASNE	KAPITAŁY REZERWOWE	RAZEM
Stan na dzień 01.01.2017	15 142	336 102	(3 524)	10 000	357 720
Zwiększenie w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017	-	67 205	-	3 574	70 779
Podział wyniku	-	67 142	-	3 574	70 716
Inne zwiększenia	-	63	-	-	63
Zmniejszenie w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017	-	(1 674)	-	-	(1 674)
Pokrycie straty z kapitału zapasowego	-	(1 674)	-	-	(1 674)
Stan na dzień 31.12.2017	15 142	401 633	(3 524)	13 574	426 825
Stan na dzień 01.01.2018	15 142	401 633	(3 524)	13 574	426 825
Zwiększenie w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018	-	34 035	-	30 000	64 035
Podział wyniku	-	34 035	-	-	34 035
Przeniesienie środków z kapitału zapasowego na kapitał rezerwowy	-	-	-	30 000	30 000
Zmniejszenie w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018	-	(33 710)	(4 749)	(4 204)	(42 663)
Zakup akcji własnych	-	-	(4 749)	-	(4 749)
Utworzenie kapitału rezerwowego	-	(30 000)	-	-	(30 000)
Pokrycie straty z kapitału zapasowego	-	(3 710)	-	-	(3 710)
Pokrycie straty z kapitału rezerwowego	-	-	-	(4 204)	(4 204)
Stan na dzień 31.12.2018	15 142	401 958	(8 273)	39 370	448 197

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Kapitał na wypłatę dywidendy	19 442	10 000
Kapitał na wykup akcji własnych- I transza	20 000	-
Inne kapitały rezerwowe	(72)	3 574
Kapitały rezerwowe ogółem	39 370	13 574

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 51 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zgodnie z Uchwałą Nr 18/V/2018 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Apator S.A. z dnia 28 maja 2018 roku, dokonano podziału zysku netto za rok obrotowy 2017 w wysokości 52.982.322,17 zł w następujący sposób:

Dywidenda 39 728 433,60 zł

Kapitał zapasowy 13 253 888,57 zł

Na poczet przewidywanej dywidendy z zysku za rok obrotowy 2017 została wypłacona w dniu 22 grudnia 2017 roku zaliczka w łącznej wysokości 11.587.459,80 zł, czyli 0,35 zł na akcję. Wypłata pozostałej części dywidendy w wysokości 28.140.973,80 zł, czyli 0,85 zł na akcję nastąpiła w dniu 25 czerwca 2018 roku.

W związku z podjęciem 30 maja 2018 roku przez Zarząd Apator S.A. uchwały w sprawie realizacji Programu odkupu akcji własnych w celu ich umorzenia i obniżenia kapitału zakładowego, utworzono kapitał rezerwowy w wysokości 20.000 tys. zł. Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 r. spółka posiadała 187,8 tys. sztuk akcji własnych o łącznej wartości 4.749 tys. zł.

W dniu 15 listopada 2018 r. Zarząd Apator S.A. podjął decyzję o wypłacie zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy z zysku za rok obrotowy 2018 w wysokości 0,40 zł brutto na jedną akcję. Do wypłaty zaliczki uprawnionych było 33.107.028 akcji imiennych serii A i akcji na okaziciela serii A, B i C z wyłączeniem akcji własnych nabytych przez Spółkę (wg stanu na dzień ustalenia prawa do zaliczki na poczet dywidendy) w celu umorzenia w ramach programu odkupu akcji. Prawo do wypłaty zaliczki na poczet dywidendy z zysku za rok obrotowy 2018 uzyskali akcjonariusze posiadający akcje spółki Apator SA w dniu 14 grudnia 2018 roku, natomiast wypłata nastąpiła w dniu 21 grudnia 2018 roku.

8.17. Udziały niesprawujące kontroli

Informacje dotyczące udziałów niesprawujących kontroli zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

NAZWA JEDNOSTKI ZALEŻNEJ	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Apator Telemetry Sp.z o.o.	5 323	4 323
Apator Metroteks	270	182
Udziały niesprawujące kontroli ogółem	5 593	4 505

Wyszczególnienie	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Wynik finansowy przypisany udziałom niekontrolującym, w tym:		
Apator Telemetry Sp. z o.o.	2 368	1 148
Apator Metroteks	248	191
Razem	2 616	1 339
Udziały własnościowe / prawa głosu posiadane przez udziały niesprawujące kontroli		
Apator Telemetry Sp. z o.o.	38,2%	48,5%
Apator Metroteks	39,0%	39,0%

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 52 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.18. Kredyty i pożyczki

Informacje o kredytach i pożyczkach zaprezentowanych poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki długoterminowe	24 007	32 310
płatne powyżej 1 roku do 2 lat	11 540	8 303
płatne powyżej 2 lat do 5 lat	12 467	24 007
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	139 286	135 653
Kredyty i pożyczki ogółem, w tym	163 293	167 963
- od pozostałych jednostek	163 293	167 963

Jednostka dominująca Apator S.A.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Apator S.A. posiadał zadłużenie z tytułu kredytów w łącznej wysokości 66.383 tys. zł. (na 31 grudnia 2017 roku 81.311 tys. zł). Warunki umów kredytowych przedstawiono poniżej.

Kredyt (1)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 22 listopada 2018 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 140.000 tys. zł ¹ – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2020 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 24,6 mln zł, Zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 26,6 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw rejestrowy na wierzytelnościach Apator S.A. z tytułu umowy rachunku bankowego prowadzonego w ING Bank Śląski, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M, LIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (2)

Nazwa banku	CITI Bank Handlowy SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	13 stycznia 2017 roku, ostatni aneks z 29 marca 2019 r.
Kwota udzielonego kredytu	10.000 tys. zł
Termin spłaty kredytu	Kredyt odnawialny
Rodzaj zabezpieczenia	- ²
Oprocentowanie	WIBOR 3M + marża w stosunku rocznym

¹ Limit dla grupy kapitałowej Apator

² W dniu 29 marca 2019 r. podpisano Aneks do umowy kredytowej. Na mocy tego aneksu ustanowiono zabezpieczenie kredytu w postaci zastawu rejestrowego na zbiorze środków trwałych o wartości netto 8.295 tys. zł.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 53 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Grupa Apator Metrix S.A.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 45.007 tys. zł (na 31 grudnia 2017 roku – 47.394 tys. zł), na mocy umów kredytowych, których warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (3) – Apator Metrix

Nazwa banku	Bank Millenium SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	23 lutego 2015 r., aneks z 21 września 2017 r.
Kwota udzielonego kredytu	22.145 tys. zł – kredyt inwestycyjny na nabycie GWI
Termin spłaty kredytu	31 grudnia 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Hipoteka na nieruchomości oraz przewłaszczenie środków trwałych, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw na rachunkach bankowych,
Oprocentowanie	WIBOR 3M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (4) – Apator Metrix

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 22 listopada 2018 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 20.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2020 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 0,9 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M, LIBOR 1M lub EURIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (5) – GWI

Nazwa banku	CITI Londyn
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	28 września 2017 roku
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 4.000 tys. GBP
Termin spłaty kredytu	Rokrocznie rolowany
Rodzaj zabezpieczenia	Poręczenie Apator Metrix S.A. w formie gwarancji bankowej
Oprocentowanie	LIBOR + marża w stosunku rocznym

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 54 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Grupa Apator Powogaz

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 41.290 tys. zł (na 31 grudnia 2017 roku – 24.780 tys. zł), na mocy umów kredytowych, których warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (6) – Apator Powogaz S.A.

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	5 maja 2015 r., aneks z 19 kwietnia 2016 r.
Kwota udzielonego kredytu	24.000 tys. zł – kredyt inwestycyjny
Termin spłaty kredytu	30 listopada 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia	hipoteka w kwocie 33.000 tys. zł, cesja wierzytelności z umowy ubezpieczenia nieruchomości; pełnomocnictwo do rachunków bankowych
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (7) – Apator Powogaz S.A.

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 30 sierpnia 2018 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 25.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2020 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 31,3 mln zł, Zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 5 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (8) – Apator Telemetry Sp. z o.o.

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	6 listopada 2015 r., ostatni aneks z 30 grudnia 2015 r.
Kwota udzielonego kredytu	3.500 tys. zł – inwestycyjny
Termin spłaty kredytu	30 listopada 2022 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Oświadczenie o poddaniu się egzekucji, poręczenie Apator Powogaz S.A.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 55 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Kredyt (9) – Apator Telemetry Sp. z o.o.

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 22 listopada 2018 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 6.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2020 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 4,8 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Kredyt (10) – Apator Metra s.r.o.

Nazwa banku	Raiffeisen Bank a.s.
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	23 grudnia 2008, ostatni aneks z 17 grudnia 2015 roku
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 20.000 tys. CZK – kredyt w rachunku bieżącym
Termin spłaty kredytu	Umowa na czas nieokreślony
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw na majątku o wartości 40 mln CZK,
Oprocentowanie	PRIBOR 1D + marża w stosunku rocznym

Jednostka zależna Apator Rector Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytów w wysokości 10.613 tys. zł (na 31 grudnia 2017 roku – 10.947 tys. zł), na mocy umowy kredytowej, której warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (11)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 22 listopada 2018 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 11.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2020 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator	Strona 56 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Jednostka zależna Apator Elkomtech S.A.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów (na 31 grudnia 2016 roku – 3.531 tys. zł). Na mocy umowy kredytowej, której warunki przedstawiono poniżej, dysponowała limitem w wysokości 5.000 tys. zł:

Kredyt (12)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 22 listopada 2018 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 7.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2020 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 6,3 mln zł, Zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 0,3 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Jednostka zależna FAP Pafal S.A.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku (podobnie jak na 31 grudnia 2017 roku) spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów:

Kredyt (13)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 22 listopada 2018 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 12.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2020 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 6,9 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Hipoteka umowna łączna do kwoty 26,0 mln zł ustanowiona na nieruchomościach FAP Pafal S.A. w Świdnicy i Apator Mining Sp. z o.o. w Pszowie, Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 57 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Jednostka zależna Apator Control Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku (podobnie jak na 31 grudnia 2017 roku) spółka nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów. Dostępne miała limity kredytowe, których warunki przedstawiono poniżej:

Kredyt (14)

Nazwa banku	ING Bank Śląski SA
Data zawarcia umowy i ewentualne aneksy do umowy	22 czerwca 2016 roku, aneks z 22 listopada 2018 r.
Kwota udzielonego kredytu	Limit do 5.000 tys. zł – limit ten może zostać wykorzystany w formie kredytów obrotowych, gwarancji bankowych oraz akredytyw
Termin spłaty kredytu	21 września 2020 r.
Rodzaj zabezpieczenia	Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 1,7 mln zł, Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej mienia od wszystkich ryzyk, Zastaw na rachunkach bankowych, Weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową.
Oprocentowanie	WIBOR 1M + marża w stosunku rocznym

W okresie sprawozdawczym spółki grupy kapitałowej Apator wywiązywały się z zobowiązań wynikających z zawartych umów kredytowych.

Zestawienie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek przedstawiono poniżej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ZOBOWIĄZANIE	KOSZTY	ZOBOWIĄZANIE	KOSZTY
	na dzień	od 01.01.2018	na dzień	od 01.01.2017
	31.12.2018	do 31.12.2018	31.12.2017	do 31.12.2017
Kredyty	163 293	4 090	167 963	4 615
Razem	163 293	4 090	167 963	4 615

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 58 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.19. Rezerwy na zobowiązania

Informacje o rezerwach na zobowiązania zaprezentowano w tabeli.

REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	REZERWY / ZOBOWIĄZANIA			POZOSTAŁE REZERWY			RAZEM
	WYSZCZEGÓLNIENIE	ODPRAWY EMERYTALNE, NAGRODY JUBILEUSZOWE	PREMIE	URLOPY	GWARANCJE	REZERWY Z TYT. UMÓW O NIEZAKOŃCZONE USŁUGI WDROŻENIOWE (kary, odszkodowania)	
Wartość rezerw na dzień 01.01.2017 (+)	9 303	6 782	5 442	5 000	4 900	1 898	33 325
Zwiększenie- utworzenie rezerwy w ciężar bieżącego wyniku (+)	-	13 341	1 257	7 669	9 472	1 237	32 976
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot (-)	(34)	-	-	-	(3 401)	(270)	(3 705)
Wykorzystanie rezerwy- rozliczenie z kosztami (-)	(715)	(8 883)	(1 144)	(2 181)	-	(865)	(13 788)
Przeszacowanie rezerwy ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	(325)	-	-	-	-	-	(325)
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	-	(1)	(2)	-	-	(3)
Wartość rezerw na dzień 31.12.2017, w tym:	8 229	11 240	5 554	10 486	10 971	2 000	48 480
- rezerwy długoterminowe	6 736	-	-	1 200	7 168	-	15 104
- rezerwy krótkoterminowe	1 493	11 240	5 554	9 286	3 803	2 000	33 376
Wartość rezerw na dzień 01.01.2018	8 229	11 240	5 554	10 486	10 971	2 000	48 480
Zwiększenie- utworzenie rezerwy w ciężar bieżącego wyniku (+)	574	11 730	261	5 355	-	1 653	19 573
Zmniejszenie- odpisanie w przychody niewykorzystanych kwot (-)	-	-	-	-	(10 971)	-	(10 971)
Wykorzystanie rezerwy- rozliczenie z kosztami (-)	(919)	(12 695)	(954)	(7 898)	-	(2 800)	(25 266)
Przeszacowanie rezerwy ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	567	-	-	-	-	-	567

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 59 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	REZERWY / ZOBOWIĄZANIA			POZOSTAŁE REZERWY			RAZEM
WYSZCZEGÓLNIENIE	ODPRAWY EMERYTALNE, NAGRODY JUBILEUSZOWE	PREMIE	URLOPY	GWARANCJE	REZERWY Z TYT. UMÓW O NIEZAKOŃCZONE USŁUGI WDROŻENIOWE (kary, odszkodowania)	INNE	
Różnice kursowe netto z przeliczenia sprawozdania finansowego na walutę prezentacji	-	4	3	16	-	-	23
Wartość rezerw na dzień 31.12.2018, w tym:	8 451	10 279	4 864	7 959	-	853	32 406
- rezerwy długoterminowe	7 128	-	-	978	-	-	8 106
- rezerwy krótkoterminowe	1 323	10 279	4 864	6 981	-	853	24 300

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 60 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Świadczenia pracownicze – założenia aktuarialne

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dzień sprawozdawczy (wyrażone jako wartości średnioważone):

Stopa dyskontowa na 31 grudnia 2018 roku	3,2%
Stopa wzrostu płac	5%
Przyszły wzrost wskaźnika rewaloryzacji podstawy naliczania nagród jubileuszowych	0%
Liczba zatrudnionych	2.303

Założenia dotyczące przyszłej śmiertelności oraz inwalidztwa są oparte na publikowanych statystykach oraz tabelach śmiertelności.

Zastosowano również parametry mobilności:

Dla osób w wieku do 40 lat	5%
Dla osób w wieku od 41 do 45 lat	4%
Dla osób w wieku od 46 do 50 lat	3%
Dla osób w wieku powyżej 50 lat	1%

Odprawy emerytalne i jubileusze

Zgodnie z regulaminami wynagradzania, Grupa tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze, które są wyliczane przez niezależnego aktuarusza – Biuro Usług Aktuarialnych Michał Stańczuk.

Pracownikom przechodzącym na rentę inwalidzką lub emeryturę przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości uregulowanej Układem Zbiorowym Pracy. Natomiast nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom, którzy przepracowali co najmniej 25 lat, przy czym podstawę wymiaru za okres przed podjęciem pracy w Grupie stanowi minimalne wynagrodzenie, a za okres zatrudnienia w Grupie – wynagrodzenie zasadnicze.

Premie

Grupa tworzy rezerwy na świadczenia z tytułu premii przyznanych pracownikom Grupy na podstawie zapisów w regulaminach wynagradzania.

Gwarancje

Rezerwa na naprawy gwarancyjne jest związana głównie ze sprzedażą aparatury produkowanej przez Grupę w okresach sprawozdawczych kończących się 31 grudnia 2016, 31 grudnia 2017 oraz 31 grudnia 2018 roku. Rezerwa ta jest szacowana na podstawie danych historycznych dotyczących udziału wadliwych wyrobów w przychodach ze sprzedaży tych produktów.

Rezerwy z tytułu umów o niezakończonych usługach wdrożeniowych

Rezerwa z tytułu umów o niezakończonych usługach wdrożeniowych jest tworzona w momencie braku spełnienia jednego z warunków umowy, który może powodować powstanie zobowiązania (kary umowne) oraz w momencie oszacowania straty na kontrakcie długoterminowym. Rezerwa jest tworzona na podstawie szacunków i najlepszej wiedzy na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 61 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.20. Zobowiązania

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania długoterminowe	15 026	9 616
Zobowiązania inwestycyjne	3 740	4 154
Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	5 642	5 422
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	13	15
Zobowiązania kontraktowe	5 456	-
Inne zobowiązania	175	25
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	147 258	149 426
Zobowiązania handlowe	86 607	88 958
Zobowiązania bieżące	65 644	53 244
Zobowiązania przeterminowane	20 963	35 714
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	2 681	4 279
Zobowiązania z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	16 079	16 217
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	41 891	39 972
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	6 803	5 840
Zobowiązania z tytułu dywidendy	90	89
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	162	2 373
Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego	3 959	4 010
Zobowiązania wekslowe	17	11
Zobowiązania inwestycyjne	7 769	6 111
Zobowiązania z tytułu zakupu udziałów i akcji	-	4 374
Przedpłaty- zaliczki otrzymane na dostawy	1 428	1 905
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	5 991	2 782
Faktoring	11 522	9 479
Inne zobowiązania	4 150	2 998
Zobowiązania ogółem, w tym:	162 284	159 042
- wobec jednostek powiązanych	278	619
- wobec pozostałych jednostek	162 006	158 423

8.21. Podatek dochodowy

Specyfikę podatku dochodowego za okres sprawozdawczy prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów		
Bieżący podatek dochodowy	17 193	15 676
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	17 089	15 853
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego (działalność zaniechana)	235	467
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat ubiegłych	(131)	(644)
Odroczony podatek dochodowy	5 580	512
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	2 322	(4 162)
Zmiana stanu aktywa z tytułu ulgi podatkowej dotyczącej działalności w SSE	3 258	4 674
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów	22 773	16 188
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym		
Odroczony podatek dochodowy	(758)	1 531

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 62 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE		w okresie	
		od 01.01.2018	od 01.01.2017
		do 31.12.2018	do 31.12.2017
	Odroczony podatek dochodowy netto od zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych rozliczonych w ciągu roku obrotowego	(658)	1 470
	Odroczony podatek dochodowy od przeszacowania rezerwy aktuarialnej	(106)	61
	Pozostałe	6	-
Obciążenie (korzyść) podatkowa wykazane w kapitale własnym		(758)	1 531

WYSZCZEGÓLNIENIE	Aktywa		Rezerwy	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Rzeczowe aktywa trwałe	1 522	1 246	14 020	14 550
Aktywa finansowe	1	1	1 433	1 551
Instrumenty pochodne	100	465	697	1 622
Zapasy	1 833	1 435	-	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	4 891	5 137	-	-
Rezerwy	3 964	4 703	-	-
Odpisy aktualizujące należności	515	429	-	-
Strata podatkowa	15 509	17 607	-	-
Ulga podatkowa do rozliczenia w przyszłych okresach	14 239	17 497	-	-
Pozostałe	4 636	4 969	1 840	1 977
Razem	47 210	53 489	17 990	19 700
Nettowanie aktywa i rezerwy	(13 767)	(11 201)	(13 767)	(11 201)
Aktywa / rezerwy z tytułu podatku odroczonego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	33 443	42 288	4 223	8 499

W dniu 28 grudnia 2010 roku Jednostka Dominująca w Grupie otrzymała Zezwolenie Nr 69/PSSE na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Na dzień rozpoczęcia działalności w PSSE zostały rozpoznane aktywa na podatek odroczone w kwocie 20.357 tys. zł z tytułu możliwej do wykorzystania ulgi podatkowej (wartość aktywa z tego tytułu na 31 grudnia 2018 r. wynosi 14.239 tys. zł).

W dniu 23 czerwca 2014 roku Jednostka Dominująca w Grupie otrzymała kolejne zezwolenie (Nr 136/PSSE) na prowadzenie działalności gospodarczej na obszarze Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Inwestycja ta nie została jeszcze rozpoczęta, w związku z tym nie dokonano rozpoznania aktywów związanych z tym zezwoleniem.

Efektywną stopę podatkową prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Podstawa opodatkowania	93 178	60 096
Podatek dochodowy obliczony według obowiązujących stawek	18 695	12 398
Podatek od przychodów zwolnionych z opodatkowania (różnice trwałe)	(681)	(383)
Podatek od kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów (różnice trwałe)	3 467	2 166
Podatek od transakcji wewnątrzgrupowych (różnice trwałe)	79	(128)
Podatek od pozycji nieuwjętych w wyniku finansowym okresie	(57)	(125)
Korekta strat podatkowych z lat ubiegłych	(29)	6
Inne doliczenia do podatku	8	42

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 63 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Inne odliczenia podatkowe	1 291	2 212
Podatek dochodowy	22 773	16 188
Efektywna stopa podatkowa	24,44%	26,94%

Maksymalna szacowana wartość aktywa z tytułu ulgi w związku z działalnością prowadzoną na terenie PSSE to 23.564 tys. zł.

8.22. Koszty rodzajowe

WYSZCZEGÓLNIENIE	za okres	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Amortyzacja	(41 782)	(39 284)
Zużycie materiałów i energii	(376 432)	(416 760)
Usługi obce	(94 298)	(102 168)
Świadczenia pracownicze	(202 137)	(199 090)
Pozostałe koszty	(25 737)	(22 494)
Razem	(740 386)	(779 796)

8.23. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Przychody operacyjne	6 974	7 036
Wynik na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 120	1 726
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	40	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe	121	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	-	355
Wykorzystanie lub rozwiązanie rezerw na świadczenia pracownicze	259	850
Rozwiązanie rezerwy na naprawy gwarancyjne	2 585	-
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania	326	337
Odszkodowania otrzymane z tytułu rzeczowych aktywów trwałych zgodnie z MSR 16	229	579
Otrzymane odszkodowania i kary umowne	252	615
Otrzymane darowizny	94	63
Zwrot kosztów postępowania sądowego, zastępstwa procesowego	91	104
Pozostałe przychody	1 857	2 407
Koszty operacyjne	(14 061)	(15 705)
Wartość netto aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(273)	-
Koszty związane ze sprzedażą rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(5)	-
Koszt zlikwidowanych rzeczowych aktywów trwałych	(110)	(227)
Koszt zlikwidowanych wartości niematerialnych	-	(122)
Wycena nieruchomości inwestycyjnej	-	(136)
Utworzenie odpisów aktualizujących aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	-	(1 966)
Utworzenie odpisów aktualizujących zapasy	(2 759)	(1 845)
Utworzenie odpisów aktualizujących należności	(671)	-

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 64 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Utworzenie rezerwy na naprawy gwarancyjne	-	(5 489)
Złomowanie zapasów	(1 672)	(1 300)
Niedobory inwentaryzacyjne	(586)	(783)
Straty losowe i inne szkody w składnikach majątku	(316)	(331)
Zaniechane inwestycje	(931)	(8)
Przekazane darowizny	(513)	(136)
Zapłacone kary, grzywny, odszkodowania	(4 621)	(1 080)
Koszty sądowe, komornicze, zastępstwo procesowe	(53)	(119)
Składki nieobowiązkowe	(7)	(7)
Pozostałe koszty	(1 544)	(2 156)
Przychody (koszty) operacyjne netto	(7 087)	(8 669)

8.24. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe zostały zaprezentowane w tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Przychody finansowe	7 177	6 344
Dywidendy i udziały w zyskach	40	-
Odsetki od pożyczki	5	216
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	102	50
Otrzymane odsetki od weksli	4	14
Odsetki od należności	337	332
Pozostałe odsetki	-	5
Wycena bilansowa weksli obcych	1	-
Przychody z tytułu transakcji walutowych (w tym instrumentów pochodnych)	5 658	4 065
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	25	-
Zmniejszenie dyskonta należności	461	-
Dyskonto zobowiązań	-	866
Pozostałe przychody	544	796
Koszty finansowe	(6 528)	(10 857)
Odsetki od kredytów i pożyczek	(3 859)	(4 316)
Odsetki płatne do budżetu	(19)	(33)
Odsetki od zobowiązań	(6)	(17)
Pozostałe odsetki	(721)	(640)
Ujemne różnice kursowe	(419)	(4 071)
Utworzenie odpisów aktualizujących należności	-	(245)
Dyskonto należności	-	(257)
Provizje od kredytów i pożyczek	(246)	(137)
Zmniejszenie dyskonta zobowiązań	(536)	-
Gwarancje i prowizje bankowe (poza prowizjami od kredytów)	(635)	(645)
Pozostałe koszty	(87)	(496)
Przychody (koszty) finansowe netto	649	(4 513)

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 65 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.25. Działalność zaniechana

Działalność zaniechana związana jest ze zmianą docelowego profilu działalności spółki Apator Mining Sp. z o.o., prowadzącą do wygaszenia działalności gospodarczej oraz przekształcenia w spółkę inwestycyjną zarządzającą pakietem 3,6 mln akcji własnych.

W poniższych tabelach zaprezentowano wynik na działalności zaniechanej oraz przepływy pieniężne z nią związane.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	9 531	16 226
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	6 710	7 480
Koszt sprzedanych produktów i usług	(8 493)	(12 845)
Koszt sprzedanych towarów i materiałów	(6 126)	(6 917)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	1 622	3 944
Koszty sprzedaży	(218)	(765)
Koszty ogólnego zarządu	-	(1 300)
Zysk (strata) ze sprzedaży	1 404	1 879
Podatek dochodowy bieżący	(235)	(467)
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej, z tego przypadający:	1 169	1 412
akcjonariuszom spółki	1 169	1 412

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	01.01.2018	01.01.2017
	31.12.2018	31.12.2017
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>		
Zysk przed opodatkowaniem	1 404	1 879
Korekty	-	8
Środki pieniężne z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem zmian w kapitale obrotowym	1 404	1 887
Zmiana stanu zapasów	1 930	2 065
Zmiana stanu należności	11 969	(2 135)
Zmiana stanu zobowiązań	(2 378)	1 387
Inne korekty	(32)	(315)
Środki pieniężne wygenerowane w toku działalności operacyjnej	12 894	2 889
Zapłacony podatek dochodowy	(257)	(489)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	12 637	2 400
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>		
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-	(261)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 527	1 458
Środki pieniężne netto wykorzystane z działalności inwestycyjnej	1 527	1 197

8.26. Objasnienia dotyczące sprawozdania z przepływów pieniężnych

Grupa Apator sporządza sprawozdanie z przepływów pieniężnych w części dotyczącej działalności operacyjnej korzystając z metody pośredniej, za pomocą której zysk koryguje się o skutki transakcji mających charakter bezgotówkowy, zmiany stanu zapasów, należności i zobowiązań oraz inne pozycje, w przypadku których skutkami pieniężnymi są przepływy pieniężne z działalności finansowej lub inwestycyjnej.

Poniższa tabela prezentuje wyjaśnienia niezgodności pomiędzy zmianami stanu ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami stanu tych pozycji wykazanymi w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 66 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Zmiana stanu zapasów		
Zmiana stanu zapasów	(45 709)	21 421
Pozostałe zmiany	(743)	-
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	(46 452)	21 421
Zmiana stanu należności		
Zmiana stanu należności długoterminowych	1 230	(1 040)
Zmiana stanu należności handlowych	10 066	13 122
Zmiana stanu należności z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	2 577	204
Zmiana stanu pozostałych należności	10 242	4 103
Korekta o należności inwestycyjne	(1 552)	-
Pozostałe zmiany	(80)	959
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	22 483	17 348
Zmiana stanu zobowiązań		
Zmiana stanu zobowiązań długoterminowych	5 410	(14 765)
Zmiana stanu zobowiązań handlowych	(2 351)	(4 500)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych	(138)	3 214
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	1 919	11 192
Korekta o zobowiązania z tytułu zakupu udziałów	4 374	13 899
Korekta o zobowiązania z tytułu dywidendy	(2)	20
Korekta o zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 705	(282)
Korekta o zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	2 213	2 248
Korekta o zobowiązania inwestycyjne	(353)	(2 143)
Pozostałe zmiany	1	236
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	12 778	9 119
Zmiana stanu rezerw		
Zmiana stanu długoterminowych rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych	392	(1 479)
Zmiana stanu pozostałych długoterminowych rezerw	(7 390)	7 744
Zmiana stanu krótkoterminowych rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych	(1 821)	4 975
Zmiana stanu pozostałych krótkoterminowych rezerw	(7 255)	3 915
Pozostałe zmiany	(447)	598
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	(16 521)	15 753
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		
Zmiana stanu długoterminowych rozliczeń międzyokresowych	(11)	(8)
Zmiana stanu krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych	(231)	(438)
Pozostałe zmiany	(2)	
Zmiana stanu wykazana w rachunku przepływów	(244)	(446)

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 67 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Inne korekty (1) przepływów z działalności operacyjnej		
Likwidacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	961	205
Zaniechane inwestycje	17	(232)
(Zysk) strata z tytułu rozliczenia instrumentów pochodnych	274	247
Prowizje i opłaty od kredytów i pożyczek	230	205
Niezrealizowana marża zapasów w jednostkach spółk kontrolowanych	(197)	(298)
Różnice kursowe z konsolidacji	339	(1 066)
Pozostałe	(543)	1 459
Razem	1 081	520

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Inne korekty (2) przepływów z działalności operacyjnej		
Należności spłacone weksłami	298	-
Przyjęcie wyrobów gotowych na aktywa trwałe	(32)	(314)
Razem	266	(314)

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		
Przychody ze sprzedaży środków trwałych	4 459	4 793
Zmiana stanu należności netto z tytułu sprzedaży środków trwałych	1 552	(959)
Pozostałe	-	(492)
Razem	6 011	3 342

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		
Zakup rzeczowych aktywów trwałych	(33 909)	(41 063)
Zmiana zapasu na projektach wewnętrznych	(108)	(407)
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe rozliczone z BO	494	257
Zakup z leasingu	4 136	3 268
Zmiana zobowiązań inwestycyjnych	512	1 992
Pozostałe wydatki	(12)	52
Razem	(28 887)	(35 901)

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych		
Zakup wartości niematerialnych	(18 702)	(13 160)
Zmiana stanu prac rozwojowych w budowie	4 554	(4 828)
Zmiana zobowiązań inwestycyjnych	(95)	151
Pozostałe	38	-
Razem	(14 205)	(17 837)

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 68 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Płatności za udziały w jednostkach zależnych		
GWI	(4 374)	(13 899)
Zapłata ceny nabycia	(4 374)	(13 899)
Telemetria	(3 979)	-
Zapłata ceny nabycia	(3 979)	-
Razem	(8 353)	(13 899)

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Wpływy / wypływy środków pieniężnych z tytułu kredytów		
bilansowa zmiana kredytów długoterminowych	(8 303)	(22 515)
bilansowa zmiana kredytów krótkoterminowych	3 633	(3 945)
odsetki naliczone	-	(18)
pozostałe	(237)	1 261
Razem	4 907	(25 217)

8.27. Kontrakty długoterminowe

Umowy o kontrakty długoterminowe to umowy dotyczące świadczenia usług informatycznych. Rozrachunki z tytułu tych umów prezentowane są w pozostałych należnościach krótkoterminowych.

Informacje o kontraktach długoterminowych zostały zaprezentowane w poniższych tabelach.

WYSZCZEGÓLNIENIE	za okres	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Kwota przychodów z umowy początkowo ustalona w umowie	88 601	130 517
Zmiany	2 077	(1 975)
Kwota przychodów z umowy ogółem, w tym	90 678	128 542
Koszty umowy poniesione do końca okresu sprawozdawczego	(104 514)	(139 040)
Koszty pozostające do realizacji umowy	(4 158)	(7 042)
Szacunkowe koszty umowy ogółem	(108 672)	(146 082)
Szacunkowe zyski	(17 994)	(17 540)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość
Koszty poniesione do końca okresu sprawozdawczego w związku z realizacją umowy	(104 514)
Koszty poniesione skorygowane o ujęte rezerwy na straty	(104 514)
Kwoty zafakturowane do końca okresu sprawozdawczego	87 553
Wynik na kontrakcie ujęty do końca okresu sprawozdawczego wg wartości zafakturowanych	(16 961)
Zyski (straty) ujęte do końca okresu sprawozdawczego	(16 961)
Należności na dzień sprawozdawczy	2 918

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator	Strona 69 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza: złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)	

8.28. Leasing finansowy

Spółki grupy kapitałowej Apator korzystają z leasingu finansowego, dzierżawiąc samochody oraz sprzęt komputerowy.

Dane dotyczące leasingu finansowego zaprezentowano w poniższych tabelach.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień 31.12.2018		na dzień 31.12.2017	
	Oplaty	Wartość bieżąca opłat	Oplaty	Wartość bieżąca opłat
Płatne w okresie do 1 roku	4 235	3 959	4 147	4 010
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	5 902	5 643	5 497	5 422
Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu finansowego ogółem	10 137	9 602	9 644	9 432
Przyszłe obciążenia finansowe (-)	(535)	X	(212)	X
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	9 602	9 602	9 432	9 432

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5 643	5 422
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 959	4 010
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego ogółem	9 602	9 432

Przedmioty leasingu finansowego zaprezentowano w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Maszyny i urządzenia	6 135	5 886
Środki transportu	4 328	3 415
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	2 102	2 782
Wartość na koniec okresu	12 565	12 083

Grupa dokonała analizy wpływu MSSF 16 na sprawozdanie jednostkowe. Do analizy przyjęto następujące założenia:

- W przypadku prawa wieczystego użytkowania gruntów – założono użytkowniemi wieczyste,
- W przypadku umów terminowych – założono maksymalny okres mogący generować zobowiązanie,
- W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony – dokonano ich indywidualnej analizy biznesowej determinującej założony okres użytkowania,
- Stopę dyskonta na poziomie 2,4%.

W wyniku dokonanych wyliczeń szacuje się, że suma bilansowa wzrośnie o kwotę 16,7 mln zł.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 70 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.29. Przyszłe płatności z tytułu leasingu operacyjnego nieujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa Apator posiadała przyszłe płatności z tytułu zawartych umów na dzierżawę sprzętu informatycznego oraz dzierżawę samochodów. Ponadto, do leasingu operacyjnego Grupa zaliczyła prawo użytkowania wieczystego gruntów, które bezpłatnie otrzymała w drodze decyzji administracyjnej.

Dane dotyczące wartości przyszłych minimalnych opłat leasingowych zaprezentowano w poniższej tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	poniżej 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	RAZEM
Stan na dzień 31.12.2018	887	184	3 036	4 107
Stan na dzień 31.12.2017	719	1 279	19 207	21 205

Dane dotyczące opłat leasingowych ujętych w wyniku finansowym zaprezentowano w tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Opłaty ujęte w wyniku finansowym	1 422	1 272

8.30. Instrumenty finansowe

Poniżej zaprezentowano kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości sprawozdawczej.

Specyfikacja	Klasyfikacja		Wartość bilansowa na dzień	
	MSR 39	MSSF 9	01.01.2018	31.12.2018
Udzielone pożyczki	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	-	50
Należności handlowe	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	178 953	168 024
Należności inwestycyjne	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	1 720	52
Środki pieniężne	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	41 602	29 331
Inne aktywa finansowe	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	0	604
Instrumenty pochodne	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Wartość godziwa przez wynik finansowy	8 483	3 320
Akcje spółek dopuszczonych do obrotu publicznego	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Wartość godziwa przez wynik finansowy	1	1
Weksle	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Zamortyzowany koszt	299	-
Aktywa finansowe razem			231 058	201 382
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt		0
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	-88 958	-86 607
Zobowiązania inwestycyjne	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	-10 265	-11 509
Zobowiązania z tytułu kredytów	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	-167 963	-163 293
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	-9 432	-9 601

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 71 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Specyfikacja	Klasyfikacja		Wartość bilansowa na dzień	
	MSR 39	MSSF 9	01.01.2018	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dywidendy	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	-89	-90
Instrumenty pochodne	Wartość godziwa przez wynik finansowy	Wartość godziwa przez wynik finansowy	-2 388	-176
Pozostałe zobowiązania finansowe	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	-13 852	-13 729
Zobowiązania finansowe razem			(292 947)	(285 005)

Poniżej zaprezentowano pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujętych w wyniku finansowym w podziale na kategorie instrumentów finansowych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego o kosztu	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	RAZEM
Stan na dzień 31.12.2018	4 189	(4 948)	1 214	455
Przychody (koszty) z tytułu odsetek	(1 071)	(3 068)	-	(4 139)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	3 948	(1 809)	(2 558)	(419)
Przychody z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	1 884	-	5 032	6 916
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	(1 769)	(1 769)
Przychody z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	-	427	427
Koszty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	-	82	82
Utworzenie odpisów aktualizujących	(610)	(71)	-	(681)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	36	-	-	36
Zyski (straty) z tytułu realizacji transakcji natychmiastowej wymiany walut	2	-	-	2
Stan na dzień 31.12.2017	(3 267)	(5 016)	4 031	(4 252)
Przychody (koszty) z tytułu odsetek	617	(4 973)	-	(4 356)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(4 020)	(51)	-	(4 071)
Przychody z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	4 351	4 351
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	(1 443)	(1 443)
Przychody z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	-	871	871
Koszty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	-	252	252
Utworzenie odpisów aktualizujących	(245)	-	-	(245)
Odwrocenie odpisów aktualizujących	347	8	-	355
Zyski (straty) z tytułu realizacji transakcji natychmiastowej wymiany walut	34	-	-	34

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 72 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii, gdzie:

- Poziom 1 – wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane);
- Poziom 2 – wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowalnych na rynku, jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym;
- Poziom 3 – wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny, nie opierających się o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień 31.12.2018		na dzień 31.12.2017	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Akcje spółek dopuszczonych do obrotu publicznego	1	-	1	-
Instrumenty pochodne (aktywa)	-	3 319	-	8 483
Instrumenty pochodne (pasywa)	-	(176)	-	(2 388)
Razem	1	3 143	1	6 095

Transfery pomiędzy poziomami nie wystąpiły.

Wartością godziwą instrumentu IRS jest różnica pomiędzy prognozowanymi zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi odsetek według stałej stopy procentowej oraz zmiennej stopy procentowej opartej o WIBOR 6M.

Grupa wycenia instrumenty pochodne fx forward w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe i krzywe zmienności dla walut. Wartość godziwa tych instrumentów ustalana jest w oparciu o przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot dla waluty obcej w stosunku do PLN.

8.31. Pochodne instrumenty finansowe, rachunkowość zabezpieczeń

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Z dniem 1 lipca 2011 roku Grupa desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń instrumenty pochodne typu FX forward zabezpieczające przed zagrożeniem zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych planowanych przepływów ze sprzedaży denominowanych w walucie obcej.

Z dniem 10 lipca 2015 roku Grupa desygnowała do rachunkowości zabezpieczeń instrumenty pochodne typu FX forward zabezpieczające przed zagrożeniem zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych planowanych przepływów z zakupów denominowanych w walucie obcej.

Zabezpieczenia wpływów walutowych zawierane są w horyzoncie czasowym obejmującym następujące po sobie kolejno 24 miesiące (na przełomie roku okres zabezpieczeń może dotyczyć trzech lat kalendarzowych), a suma zabezpieczeń na 24 miesiące nie może przekroczyć planu eksportu na rok bieżący.

Zabezpieczenia wpływów walutowych zawierane są w horyzoncie czasowym obejmującym krocząco 12 miesięcy, a poziom zabezpieczeń w okresie nie może przekroczyć 50% rocznej ekspozycji walutowej.

Grupa zabezpiecza wpływy eksportowe przewyższające wydatki z tytułu importu (EUR) oraz wpływy importowe przewyższające wpływy z tytułu eksportu (USD i CNY).

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe informacje dotyczące powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 73 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Typ zabezpieczenia	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych przepływów w EUR, USD i CNY.
Pozycja zabezpieczana	Pozycję zabezpieczaną stanowi część przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów z tytułu sprzedaży denominowanych w EUR i zakupów denominowanych w USD i CNY.
Instrumenty zabezpieczające	Instrumentem zabezpieczającym są transakcje FX forward, w których Grupa zobowiązuje się sprzedać EUR i kupić USD i CNY za PLN.
Zabezpieczane ryzyko	Grupa zabezpiecza zmienność przepływów pieniężnych z tytułu ryzyka walutowego.
Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym	Część zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów zabezpieczających, odpowiadająca efektywnemu zabezpieczeniu, ujmowana jest w kapitale z wyceny transakcji zabezpieczających (zestawienie zmian w kapitale). Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów zabezpieczających jest ujmowana w przychodach lub kosztach finansowych (nota 8.24).
Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych	Oczekuje się, że pozycje zabezpieczane będą generować przepływy pieniężne maksymalnie w okresie do końca grudnia 2020 roku.
Wartość nominalna	47.400 tys. EUR 3.100 tys. USD 4.050 tys. CNY

Grupa wycenia instrumenty pochodne fx forward w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe i krzywe zmienności dla walut. Wartość godziwa tych instrumentów ustalana jest w oparciu o przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot dla waluty obcej w stosunku do PLN.

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą instrumentów pochodnych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa długoterminowe	82	263
Instrumenty zabezpieczające	82	263
Aktywa krótkoterminowe	3 237	8 220
Instrumenty zabezpieczające	3 237	8 220
Razem aktywa	3 319	8 483
Zobowiązania długoterminowe	13	15
Instrumenty zabezpieczające	13	15
Zobowiązania krótkoterminowe	162	2 373
Instrumenty zabezpieczające	162	2 373
Razem zobowiązania	175	2 388

Poniższa tabela przedstawia kwoty z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jakie Grupa w 2018 roku rozpoznała w wyniku i w kapitale:

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Wycena instrumentów, w tym:	3 144	6 095
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających (zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, odpowiadające skutecznemu zabezpieczeniu)	667	4 128
Wynik finansowy okresu (zmiany wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających z tytułu zabezpieczanego ryzyka, odpowiadające zabezpieczeniu nieefektywnemu)	2 477	1 967

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 74 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Poniższa tabela przedstawia zmiany w kapitale z wyceny transakcji zabezpieczających z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych w 2018 roku:

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Stan na początek okresu	4 128	(3 611)
Odwrócenie wyceny z poprzedniego okresu	(4 128)	3 611
Wycena na koniec okresu	667	4 128
Stan na koniec okresu	667	4 128

W związku z zawartą umową o kredyt długoterminowy (umowa z Bankiem Millenium z 1 lutego 2015 roku), w celu zabezpieczenia się przed wzrostem stopy WIBOR, zawarto transakcję zabezpieczającą ryzyko stopy procentowej IRS (Interest Rate Swap). Transakcja ta ma na celu zabezpieczenie części płatności odsetkowych.

Transakcja zabezpieczająca	IRS
Pozycja zabezpieczana	Kredyt długoterminowy
Wartość nominalna na dzień ustanowienia zabezpieczenia	5.000 tys. PLN
Wartość nominalna na dzień sprawozdawczy	2.119 tys. PLN
Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych	2020
Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym	Zgodnie z MSR 39, jeśli zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest efektywne, to część efektywna wyceny instrumentów zabezpieczających dotycząca rewaluacji walutowej prezentowana jest w kapitale własnym. Pozostała część wyceny związana z instrumentem zabezpieczającym ujmowana jest w rachunku wyników

Wartością godziwą instrumentu IRS jest różnica pomiędzy prognozowanymi zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi odsetek według stałej stopy procentowej oraz zmiennej stopy procentowej opartej o WIBOR 6M.

8.32. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, w tym kredyty w rachunku bieżącym. Grupa posiada też aktywa finansowe, takie jak należności handlowe oraz środki pieniężne oraz inne należności i udzielone pożyczki.

Spółki grupy kapitałowej Apator zawierają transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, w skład których wchodzi przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności spółek. Umowy na kontrakty terminowe zawierane są na podstawie prognoz kształtowania się kursów walut, zgodnie z wytyczną korporacyjną oraz uchwałą Zarządu jednostki dominującej.

Ryzyko, na które narażone są spółki grupy kapitałowej Apator obejmuje ryzyko rynkowe (przede wszystkim ryzyko walutowe i w mniejszym stopniu ryzyko stopy procentowej), a także ryzyko kredytowe i ryzyko płynności.

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawierania transakcji handlowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez spółki sprzedaży i zakupów w walutach innych niż waluta funkcjonalna.

Stopień narażenia grupy kapitałowej Apator na ryzyko walutowe prezentuje poniższa tabela.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 75 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień 31.12.2018		na dzień 31.12.2017	
	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Pozycje w euro (EUR)	9 479	38 553	10 825	42 224
Należności handlowe	11 437	47 678	12 365	49 697
Przekazane zaliczki na zakup materiałów i usług	15	64	21	87
Środki pieniężne	1 513	6 365	3 226	13 073
Zobowiązania handlowe	(3 463)	(15 455)	(4 558)	(19 647)
Zaliczki otrzymane na dostawy	(23)	(99)	(19)	(83)
Pozostałe zobowiązania	-	-	(210)	(903)
Pozycje w dolarach amerykańskich (USD)	2 154	7 446	(583)	(2 257)
Należności handlowe	3 742	13 592	550	1 866
Przekazane zaliczki na zakup materiałów i usług	493	1 847	434	1 551
Środki pieniężne	185	678	268	907
Zobowiązania handlowe	(2 193)	(8 395)	(1 781)	(6 391)
Zaliczki otrzymane na dostawy	(73)	(276)	(54)	(190)
Pozycje w funtach szterlingach (GBP)	632	2 931	965	4 089
Należności handlowe	321	1 492	253	1 152
Środki pieniężne	317	1 467	1 694	7 713
Zobowiązania handlowe	(4)	(20)	(82)	(346)
Zaliczki otrzymane na dostawy	(2)	(8)	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	-	(900)	(4 430)
Pozostałe	-	-	-	-
Pozycje w koronach czeskich (CZK)	-	-	(2)	(1)
Zobowiązania handlowe	-	-	(2)	(1)
Pozycje w koronach duńskich (DKK)	(329)	(195)	-	-
Zobowiązania handlowe	(329)	(195)	-	-
Pozycje w HUF	28 356	368	8 121	106
Należności handlowe	12 757	166	8 121	106
Środki pieniężne	15 624	203	-	-
Zobowiązania handlowe	(25)	(1)	-	-
Pozycje w CNY	(2 313)	(1 285)	-	-
Środki pieniężne	2	1	-	-
Zobowiązania handlowe	(1 302)	(733)	-	-
Zaliczki otrzymane na dostawy	(1 013)	(553)	-	-

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa Apator posiadała kontrakty walutowe typu forward.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień 31.12.2018	
	w walucie	w zł na dzień zawarcia kontraktu
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych w EUR	(47 400)	(206 362)
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych w USD	3 100	11 005
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych w CNY	4 050	2 220

Zgodnie z przyjętą wytyczną „Regulacje w zakresie kontraktów terminowych” do zabezpieczania wpływów eksportowych przewyższających wydatki z tytułu importu oraz wydatków importowych przewyższających wpływy z eksportu stosuje się kontrakty terminowe typu forward oraz zwykle opcje kosztowe. Do zawierania kontraktów terminowych wymagana jest zgoda Zarządu w formie uchwały, w której ustalany jest maksymalny nominal zabezpieczeń, określony na podstawie planu bilansu handlu zagranicznego i poziomu dotychczasowych zabezpieczeń. Zawarcie złożonej struktury zabezpieczającej następuje po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Nadzorczej, która podejmuje decyzję po przedstawieniu przez Zarząd przyczyn zamiaru zastosowania takiego zabezpieczenia oraz jego potencjalnego wpływu na wyniki finansowe.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 76 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto i kapitału własnego na racjonalnie możliwe wahania kursów walut – Grupa oczekuje, że wszystkie waluty mogą wahać się o 10% (przy braku zmienności innych parametrów).

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018		w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017	
	Wpływ na wynik finansowy brutto	Bezpośredni wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	Bezpośredni wpływ na kapitał własny
EUR / PLN				
+10%	3 855	(20 636)	4 222	(18 177)
- 10%	(3 855)	20 636	(4 222)	18 177
USD / PLN				
+10%	745	(1 100)	(226)	3 115
- 10%	(745)	1 100	226	(3 115)
GBP / PLN				
+10%	293	(222)	409	-
- 10%	(293)	222	(409)	-
DKK / PLN				
+10%	(20)	-	-	-
- 10%	20	-	-	-
HUF / PLN				
+10%	37	-	11	-
- 10%	(37)	-	(11)	-
CNY / PLN				
+10%	(128)	-	-	-
- 10%	128	-	-	-

Ryzyko stopy procentowej

Ze względu na posiadane zobowiązania w postaci kredytów oprocentowanych według zmiennych stóp procentowych, Grupa Kapitałowa Apator narażona jest na ryzyko stóp procentowych. Poniżej zaprezentowano instrumenty finansowe ze względu na stopę procentową.

WYSZCZEGÓLNIENIE	na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Instrumenty finansowe o stałej stopie procentowej	50 449	29 251
Aktywa finansowe	167 800	151 524
Zobowiązania finansowe	(117 351)	(122 273)
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie procentowej	(137 215)	(97 234)
Aktywa finansowe	30 263	71 052
Zobowiązania finansowe	(167 478)	(168 286)
Razem	(86 766)	(67 983)

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto i kapitału własnego na racjonalne możliwe wahania stóp WIBOR. Dla potrzeby analizy zakłada się, że kwota zobowiązań niespłaconych na koniec okresu sprawozdawczego była niezapłacona cały rok.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 77 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018		w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017	
	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na kapitał własny
WIBOR				
+ 100 punktów bazowych	(1 363)	-	(859)	
- 100 punktów bazowych	1 363	-	859	-
LIBOR				
+ 100 punktów bazowych	5	-	(115)	-
- 100 punktów bazowych	(5)	-	115	-
EURIBOR				
+ 100 punktów bazowych	24	-	50	-
- 100 punktów bazowych	(24)	-	(50)	-
NBU				
+ 100 punktów bazowych	(12)	-	18	-
- 100 punktów bazowych	12	-	(18)	-
PRIBOR				
+ 100 punktów bazowych	8	-	4	-
- 100 punktów bazowych	(8)	-	(4)	-

* Wartość wyceny instrumentu IRS ujętą w kapitale własnym uznano za nieistotną, w związku z tym nie przeprowadzono analizy wrażliwości.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe polega na tym, że kontrahent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań wynikających z instrumentu finansowego lub umowy, co spowoduje poniesienie przez drugą stronę straty finansowej.

Grupa Kapitałowa Apator jest narażona na ryzyko kredytowe wynikające z jej działalności operacyjnej, głównie z należności handlowych.

W celu ograniczenia tego ryzyka, spółki grupy kapitałowej Apator zawierają transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy chcą skorzystać z odroczonej terminowości płatności, podlegają wstępnej weryfikacji. W spółkach funkcjonuje instrukcja finansowej kontroli zleceń sprzedaży. Grupa dąży do tego, aby współpraca ze wszystkimi klientami odbywała się na podstawie umów handlowych. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Na należności handlowe składają się kwoty należne od dużej liczby klientów, rozłożone między różne branże i obszary geograficzne. Nie występuje kontrahent, z którym saldo należności przekraczałoby 10% całkowitego salda należności handlowych.

Ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych i instrumentów pochodnych jest ograniczone, gdyż kontrahentami grupy kapitałowej Apator są banki o wysokim ratingu przyznawanym przez międzynarodowe agencje ratingowe.

Ryzyko związane z płynnością

Grupa Kapitałowa Apator monitoruje ryzyko płynności finansowej, tworząc miesięczne plany wydatków oraz analizuje na bieżąco sytuację finansową. W celu finansowania bieżącej działalności spółki korzystają głównie z kredytu w rachunku bieżącym.

Poniższa tabela przedstawia informację o terminach umownej wymagalności zobowiązań.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 78 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wartość na dzień sprawozdawczy	Przepływy pieniężne wynikające z umowy					RAZEM
		poniżej 6 miesięcy	od 6 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na dzień 31.12.2018	285 005	181 845	70 138	12 478	19 480	2 142	286 083
Kredyty i pożyczki	163 293	71 139	68 147	8 582	16 043	-	163 911
Zobowiązania z tytułu leasingu	9 602	2 256	1 967	3 310	2 604	-	10 137
Płatności z tytułu instrumentów pochodnych	176	-	9	167	-	-	176
Zobowiązania handlowe	86 607	86 584	15	-	-	-	86 599
Zobowiązania inwestycyjne	11 508	8 047	-	419	833	2 142	11 441
Pozostałe zobowiązania finansowe	13 819	13 819	-	-	-	-	13 819
Stan na dzień 31.12.2017	292 947	161 545	86 317	15 861	28 175	3 036	294 934
Kredyty i pożyczki	167 963	53 995	82 199	8 378	24 536	-	169 108
Zobowiązania z tytułu leasingu	9 432	2 259	2 158	2 759	2 505	-	9 681
Płatności z tytułu instrumentów pochodnych	2 388	1 825	548	15	-	-	2 388
Zobowiązania handlowe	88 958	83 324	1 412	4 222	-	-	88 958
Zobowiązania inwestycyjne	10 265	6 201	-	487	1 134	3 036	10 858
Pozostałe zobowiązania finansowe	13 941	13 941	-	-	-	-	13 941

Ryzyko podatkowe

Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonych regulacji bądź precedensów prawnych. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno między organami państwowymi, jak i między organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania istotnych kar, a ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z odsetkami. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Dostarczanie zaawansowanych technologicznie wyrobów dla najbardziej wymagających klientów w Polsce i za granicą RP, jest aktualnie istotnym czynnikiem rozwoju biznesu w Grupie, przynoszącym stabilne zyski, niemniej z uwagi na osiągniętą skalę i tempo rozwoju, a także na fakt, że złożoność przedmiotu realizacji umów na dostawy produktów wymaga niejednokrotnie udziału w międzynarodowych konsorcjach, automatycznie zwiększa związane z prowadzeniem działalności międzynarodowej ryzyko finansowe. Jednym z elementów ryzyka są ryzyka podatkowe związane z przepływem towarów pomiędzy firmami współpracującymi w ramach realizacji umów i pochodzącymi z różnych krajów i towarzyszącymi tym transakcjom interpretacjami podatkowymi.

Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organa skarbowe. Grupa Kapitałowa Apator stoi na stanowisku, że utworzono odpowiednie rezerwy w odniesieniu do prawdopodobnych i możliwych do kwantyfikacji ryzyk zobowiązań.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 79 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)	
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)			

Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy Kapitałowej Apator jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną i inwestycyjną oraz zwiększałyby jej wartość dla akcjonariuszy.

8.33. Zakup jednostek zależnych

W dniu 20 września 2018 r. Apator Powogaz S.A. podpisał umowy odkupu łącznie 254 udziałów w Apator Telemetry Sp. z o. o. od dwóch udziałowców mniejszościowych spółki. W wyniku transakcji dotychczasowy udział Apator Powogaz S.A. w Apator Telemetry Sp. z o. o. zwiększył się z 51,5% do 61,8%.

8.34. Informacje na temat podmiotów powiązanych

Informacje na temat świadczeń na rzecz personelu kierowniczego prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	za okres	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	14 024	17 318
Świadczenia po okresie zatrudnienia	636	422
Pozostałe świadczenia długoterminowe	1 122	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	93	540
Razem	15 875	18 280

Spółka dokonała identyfikacji podmiotów powiązanych. Za podmioty powiązane uznano:

a. Jednostki zależne

- Apator Control Sp. z o.o. (Toruń)
- Apator Mining Sp. z o.o. (Katowice)
- FAP Pafal S.A. (Świdnica)
- Apator Metrix S.A. (Tczew)
- Apator GmbH (Berlin, Niemcy)
- Apator Rector Sp. z o.o. (Zielona Góra)
- Apator Powogaz S.A. (Poznań)
- Apator Elkomtech S.A. (Łódź)
- Apator Telemetry Sp. z o.o. (Słupsk) – jednostka zależna od Apator Powogaz S.A.
- Apator Metroteks TOV (Kijów, Ukraina) – jednostka zależna od Apator Powogaz S.A. (obecnie nastąpiło ograniczenie działalności handlowej spółki, a docelowo planowane jest wygaszenie podmiotu)
- Apator Metra s.r.o. (Supmerk, Czechy) – jednostka zależna od Apator Powogaz S.A.
- Apator Miitors ApS. (Horsens, Dania) – jednostka zależna od Apator Powogaz S.A.
- George Wilson Industries Ltd. (Coventry, Wielka Brytania) – jednostka zależna od Apator Metrix S.A.

b. Jednostki współkontrolowane

- Teplovodomer (Mytishi, Rosja) - jednostka współkontrolowana przez Apator Powogaz S.A.
- Inda d.o.o. (Słowenia) – jednostka współkontrolowana przez George Wilson Industries Ltd.

c. Członków Rady Nadzorczej

d. Członków kluczowego personelu kierowniczego

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 80 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- e. Bliskich członków rodziny członków Rady Nadzorczej i personelu kierowniczego pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym
- f. Podmioty kontrolowane przez osoby określone w punktach c. i d.

Zarząd APATOR S.A. stwierdził, że w skład najwyższego kierownictwa Spółki APATOR S.A. wchodzi następujące osoby:

- Mirosław Klepacki – Prezes Zarządu
- Arkadiusz Chmielewski – Członek Zarządu (od 1 stycznia 2019 r.)

Inni członkowie kierownictwa:

- Małgorzata Mazurek – Dyrektor ds. Finansowych, Prokurent
- Krzysztof Malec – Dyrektor ds. Operacyjnych, Prokurent
- Jolanta Dombrowska – Dyrektor Biura Zarządzania i Relacji Inwestorskich, Prokurent
- Artur Bratkowski – Dyrektor ds. Aparatury i Systemów Pomiarowych, Prokurent

Transakcje z jednostkami powiązаныmi odbywały się na warunkach rynkowych.

Dane dotyczące transakcji przeprowadzanych z jednostkami powiązаныmi oraz informacje dotyczące nierozliczonych sald prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Teplodomer S.A.	INDA d.o.o.	POZOSTAŁE PODMIOTY POWIĄZANE	RAZEM
Transakcje w okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018				
Sprzedaż produktów i usług *	17 883	-	2	17 885
Sprzedaż towarów i materiałów	81	-	-	81
Koszt dotyczący transakcji sprzedaży	11 906	-	-	11 906
Należności handlowe	823	-	-	823
Zakup produktów, usług, towarów i materiałów	156	125	2 370	2 651
Zakup rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	169	-	169
Zobowiązania handlowe	-	-	278	278
Transakcje w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017				
Sprzedaż produktów i usług *	20 609	-	3	20 612
Sprzedaż towarów i materiałów	86	-	-	86
Koszt dotyczący transakcji sprzedaży	13 241	-	-	13 241
Należności handlowe	829	-	-	829
Zakup produktów, usług, towarów i materiałów	92	515	2 838	3 445
Zobowiązania handlowe	-	43	576	619

* w tym korekta z tytułu niezrealizowanej marży ze sprzedaży do jednostek współkontrolowanych

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 81 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.35. Pozycje warunkowe i pozostałe pozycje nieujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Na dzień 31 grudnia 2018 r. grupa kapitałowa Apator posiadała aktywne gwarancje wystawione przez:

1. Bank Handlowy w Warszawie S.A.:
  - ✓ Z tytułu gwarancji należytego wykonania w wysokości 376 tys. zł, maksymalnie do 30 maja 2022 roku,
2. TU Euler Hermes S.A.:
  - ✓ Z tytułu gwarancji należytego wykonania w wysokości 11.695 tys. zł maksymalnie do 30 stycznia 2020 roku,
  - ✓ Z tytułu rękojmi i gwarancji jakości w wysokości 952 tys. zł maksymalnie do 30 stycznia 2022 roku,
  - ✓ Z tytułu zapłaty wadium w wysokości 3.200 tys. zł, maksymalnie do 27 marca 2019 roku,
3. Bank Millenium S.A.:
  - ✓ Z tytułu gwarancji należytego wykonania w wysokości 154 tys. zł, do 15 stycznia 2020 roku.
4. TU InterRisk S.A.:
  - ✓ Z tytułu usunięcia wad i usterek w wysokości 93 tys. zł, maksymalnie do 31 grudnia 2022 roku,
  - ✓ Z tytułu gwarancji należytego wykonania w wysokości 411 tys. zł, maksymalnie do 19 czerwca 2021 roku,
  - ✓ Z tytułu zapłaty wadium w wysokości 10 tys. zł, maksymalnie do 11 lutego 2019 roku,
5. ING Bank Śląski S.A.:
  - ✓ Z tytułu gwarancji należytego wykonania w wysokości 1.898 tys. zł, maksymalnie do 13 września 2020 roku,
  - ✓ Z tytułu usunięcia wad i usterek w wysokości 328 tys. zł, maksymalnie do 31 sierpnia 2020 roku,

Ponadto, na 31 grudnia 2018 r., spółki Grupy były stronami następujących gwarancji i poręczeń:

1. Spółka zależna Apator Powogaz SA:
  - ✓ poręczenie kredytu zaciągniętego w ING Bank Śląski SA dla spółki zależnej Apator Telemetry Sp. z o.o. do kwoty 3,5 mln zł na okres do 30.11.2022 roku.
2. Spółka zależna Apator Metrix SA:
  - ✓ gwarancja dla spółki zależnej George Wilson Industries Ltd (GWi) do maksymalnej kwoty 6,7 mln GBP, tj. 32,1 mln zł (wg średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2018 r. równego 1 GBP = 4,7895 PLN), do 31.08.2021 roku. Gwarancja stanowi zabezpieczenie współpracy pomiędzy GWi a National Grid Gas Plc w ramach napraw, remontów i dostaw gazomierzy oraz regulatorów,
  - ✓ gwarancja dla Apator GmbH do maksymalnej kwoty 2,0 mln EUR, tj. 8,62 mln zł (wg średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2018 r. równego 1 EUR = 4,3000 PLN), na okres 3 lat, tj. do 31.12.2019 roku. Gwarancja stanowi zabezpieczenie współpracy pomiędzy Apator GmbH a THUGA AG w ramach dostaw gazomierzy,
  - ✓ gwarancja dla spółki zależnej George Wilson Industrial Ltd. (GWi) w wysokości 4 mln GBP, tj. 19,2 mln zł (wg średniego kursu NBP z dnia 31 grudnia 2018 r. równego 1 GBP = 4,7895 PLN), do 31 października 2019, stanowiąca zabezpieczenie płatności zobowiązań przez spółkę GWi z tytułu kredytu wobec Citibank N.A.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 82 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Dodatkowo, na dzień 31 grudnia 2018 roku Apator S.A. był beneficjentem gwarancji płatniczej na kwotę 200 tys. zł, wystawionej przez Bank Millennium S.A., z terminem do 20 lutego 2019 roku.

8.36. Struktura zatrudnienia

Zatrudnienie w grupie Apator prezentuje tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	okres	
	od 01.01.2018	od 01.01.2017
	do 31.12.2018	do 31.12.2017
Przeciętne zatrudnienie w osobach za okres	2 483	2 664
Pracownicy fizyczni	1 440	1 561
Pracownicy umysłowi	1 043	1 103
Stan zatrudnienia w osobach na koniec okresu	2 549	2 518
Pracownicy fizyczni	1 505	1 460
Pracownicy umysłowi	1 044	1 058

8.37. Wysokość wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego

W dniu 24 lipca 2017 roku Apator S.A. podpisał ze spółką PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. (obecnie PricewaterhouseCoopers Polska Sp. z o.o. Audyt sp.k.) umowę o przeprowadzenie badania jednostkowych i skonsolidowanych śródrocznych i rocznych sprawozdań finansowych za lata 2018-2020. Prace audytorskie dotyczące 2017 roku prowadzone były przez spółkę KPMG Audyt Sp. z o.o. sp. k.

Wynagrodzenie biegłego rewidenta prezentuje poniższa tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚĆ	
	2018 rok	2017 rok
Badanie/ przegląd raportów śródrocznych	50	51
Badanie/ przegląd raportów rocznych	45	76
Razem Apator S.A.	95	127
Pozostałe spółki Grupy	466	562
Razem Grupa	561	689

Poza wymienionym powyżej wynagrodzeniem, APATOR S.A. pokrywa również udokumentowane koszty pobytu zespołu audytorskiego poza siedzibą Audytorów (przejazdy, noclegi) oraz koszty przesyłek kurierskich.

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 83 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

8.38. Zdarzenia po dniu bilansowym

Zarząd Apator S.A. zadeklarował wypłatę dywidendy z zysku za rok obrotowy 2018 w wysokości 1,30 zł brutto na jedną akcję. Na poczet dywidendy z zysku za 2018 rok wypłacona została w grudniu 2018 roku zaliczka w wysokości 0,40 zł brutto na 1 akcję. Pozostała deklarowana kwota dywidendy, w wysokości 0,90 zł brutto na 1 akcję, zostanie wypłacona po jej zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie Apator S.A., które odbędzie się 27 maja 2019 r.

W dniu 26 lutego 2019 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Udziałowców TOV Apator Metroteks odwołało dyrektora generalnego oraz dyrektora handlowego tej spółki w związku ze złożonymi przez nich wcześniejszymi rezygnacjami. W dającej się przewidzieć przyszłości działalność Spółki będzie ograniczana.

W dniu 1 kwietnia 2019 roku Sąd Rejonowy w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, dokonał wpisu połączenia spółki Apator Elkomtech S.A. ze spółką Apator Control sp. z o. o. Połączenie nastąpiło w trybie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych, poprzez przeniesienie całego majątku Apator Control Sp. z o.o. na Apator Elkomtech S.A. w zamian za akcje w podwyższonym kapitale zakładowym Apator Elkomtech S.A. wydane jednemu wspólnikowi Apator Control Sp. z o.o., czyli Apator S.A.

W dniu 29 marca 2019 r. podpisano Aneks do umowy kredytowej z CITI Bank Handlowy SA. Na mocy tego aneksu ustanowiono zabezpieczenie kredytu w postaci zastawu rejestrowego na zbiorze środków trwałych o wartości netto 8.295 tys. zł.

W dniu 04 kwietnia 2019 r. zostało zarejestrowane w KRS obniżenie kapitału zakładowego spółki FAP Pafal S.A. (w związku z umorzeniem 110 tys. sztuk akcji).

W dniu 15 kwietnia 2019 r. do NSA w Warszawie wpłynęła skarga kasacyjna od Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej od korzystnego dla Apator Rector Sp. z o.o. wyroku WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 6 lutego 2019 r. (w sprawie zaliczenia kary z tytułu zwłoki w kontrakcie z Tauron Dystrybucja w koszty uzyskania przychodu).

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator		Strona 84 z 85
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

9. Podpisy

Zarząd

2019-04-29

Mirosław Klepacki
Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny

Arkadiusz Chmielewski
Członek Zarządu, Dyrektor ds. Rozwoju Biznesu Grupy Apator

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

2019-04-29

Małgorzata Mazurek
Dyrektor ds. Finansowych

Nazwa Grupy:	Grupa Kapitałowa Apator	Strona 85 z 85	
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2018 – 31.12.2018	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		